

MUNKA



*„Legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mi rajtunk,
és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá nekünk, és a mi
kezünknek munkáját tedd állandóvá!”*

Zsoltárok Könyve 90,17

KALENDÁRIUM
MÁJUS – PÜNKÖSD HAVA –
TAVASZUTÓ– ÍGÉRET HAVA

Május 1. – A munka ünnepe, a munkavállalók szolidaritási napja

Május elsejét, a munka ünnepét 1882 óta ünnepeljük. Előzményei egészen a brit ipari forradalomig nyúlnak vissza. Később, 1886. május elsején a chicagói munkás szakszervezetek sztrájkot szerveztek a nyolc órás munkaidő bevezetéséért, amelyet május 4-én a haymarket-i zavargás zárt le, mikor is a tüntető munkások közé vegyült anarchisták egy bombát dobtak a rendőrök közé, akik viszonzásul azonnal tüzet nyitottak.

Ez a nap egyébként a szerelem ünnepe is, hiszen a leányok ekkor állítanak májusfát azoknak a leányoknak, akiknek udvarolnak. És e nap – a régi egyházi hagyományok szerint – Jézus nevelőapjának, Józsefnek, a munkások védőszentjének emléknapja is.

Május 3. – A nemzetközi sajtószabadság napja

1991. május 3-án tették közzé a Windhoek Nyilatkozatot, amelyben az afrikai népeknek a független sajtóhoz való jogát fogalmazták meg. Az ENSZ ekkor ezt a napot nyilvánította a Nemzetközi Sajtószabadság Napjává. Ezen a napon világszerte megemlékeznek azokról az újságírókról, akiket munkavégzésük közben gyilkoltak meg.

Május 5. – Radnóti Miklós születésnapja

*„Lehetnének talán még emberek,
hisz megvan bennük is, csak szendereg
az emberséghez méltó értelem.
Mondjátok hát, hogy nem reménytelen.”*
(Majális, 1944)

Május 5. – Május első vasárnapja, Anyák napja

„Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked.” (Ötödik parancsolat)

Május 9. – A húsvétot követő 40. nap, Urunk mennybemenetele, Áldozcsütörtök

„Az Úr azért, minekutána szólt nekik, felvitetett a mennybe, és ült az Istennek jobbjára. Azok pedig kimenvén, prédikáltak mindenütt, az Úr együtt munkálván velük, és megerősítvén az ígét a jelek által, a melyek követték.” (Márk 16,19-20)

Május 9. – Európa-nap, az Európai Unió ünnepe

Ez a nap az európai integráció főállomása, annak emlékére, hogy Robert Schuman francia külügyminiszter és Jean Monnet, az akkori Francia Tervintézet vezető-

jének ösztönzésére 1950. május 9-i nyilatkozatában javasolta az I. és II. világháborúban egymás ellen harcoló európai országoknak, hogy szén-és acéltermelésüket vonják közös irányítás alá – más európai országok felé is nyitott szervezet keretein belül.

Május 15-16. (Sziván hónap 6. és 7. napja) – Sávuoat – a hetek ünnepe (héberül תַּעֲרֵב וַיִּשְׁבֹּת)

„A szombat utáni naptól, amelyen bemutattátok az áldozati kévéket, számoljatok hét teljes hetet. Számoljatok ötven napot a hetedik szombat utáni napig, és akkor mutassátok be az Úrnak az új kenyér áldozatát.” (Lev23, 15-16)

Peszách második estéjétől kezdve 49 napot számolnak (omerszámlálás) Sávuoat ünnepéig. A zsidók a Kivonulást követő hetedik hétben Mózes vezetésével letáboroztak a Sinai-hegy lábánál, ahol Isten megnyilatkozott Izrael előtt a Tízparancsolat átadásával. A Tízparancsolat az alapja a Tóra további 613 parancsolatának (micva). Így Sávuoat a Tízparancsolat és a Tóra átvételének ünnepe. Izraelben ennek az ünnepnek mezőgazdasági jelentősége is van: az utolsó gabonaaratás ünnepe, valamint a gyümölcszedés kezdetét jelzi.

Május harmadik vasárnapja – A madarak és fák napja

1902. május 19-én, Párizsban egyezményt kötöttek az európai államok a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében. 1902-ben Chernel István ornitológus szervezte meg Magyarországon először a madarak és fák napját, amelyet az 1906. évi I. törvénycikk szabályozott.

Május 20. – A húsvét utáni 50. nap, Pünkösöd, a Szentlélek eljövetele

„És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egyakarral együtt voltak. És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és elteltette az egész házat, a hol ültek. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és ült mindegyikre azok közül. És megteltek mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdtek szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nekik szólniuk.” (ApCsel 2,3-4)

Május utolsó vasárnapja – Nemzetközi gyermeknap

A Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség határozata alapján, 1950 óta május utolsó vasárnapján ünnepeljük a Nemzetközi Gyermeknapot. A nap célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermekek jogaira, sajátos világukra. *„Jézus pedig monda: Hagyjatok békét e kis gyermekeknek, és ne tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jöjjenek; mert ilyeneké a mennyeknek országa.” (Máté 19,14)*
(Összeállította: KZ)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Május	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
A munkás Isten (<i>Iványi Gábor</i>)	4
AKTUÁLIS	
Munka a Bibliában (<i>Bereczky Géza</i>)	5
ÜNNEPEINK	6
ÉLETEK ÉS PÉLDÁK	
Meg nem élt életek (<i>má</i>)	8
PORTRÉ	
„Szerelme mindenünnen rám ragyog...” – Elek Lajos, nyugalmazott lelkészünk története	9
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
A női igehirdetők előfutára (<i>Szabó Ildikó</i>)	11
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja (<i>Czövek Olivérné ford.</i>)	12
ZSIDÓ ÉLET	
Zsidóság és munka (<i>Schesinger Hanna</i>)	15
Sávuot – Amikor megnyílnak az ég kapui (<i>Schesinger Hanna</i>)	17
HÁTTÉR	
Örmény kereszténység, de melyik? (<i>Erős Máté</i>)	19
IFI SAROK	22
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
Az ember por: munka s fáradtság neki tragédia, s végül nincstelenként kell elbuknia... (<i>Göncz Zoltán</i>)	23
ÍGY ÍRUNK MI	
Nagyapa válasza – Anyák napjára (<i>Marxné Zsuzsa</i>)	24
INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL	
Kenyérkeresők (<i>Iványi Margit</i>)	25
HÍRMOZAIK	26
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (<i>ig</i>)	29
KIK VAGYUNK?	33
ANNO	34
ISTENTISZTELETI REND – Május	34
AJÁNLÓ	35
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	35
RÍMELŐ	36

Hangoló

Munka. Kinek bűvös, kinek rémisztő szó. Kinek teher, kinek játék. Van, akinek mindennapos nyűg, dögunalom. Mások (talán ők vannak kevesebben) élvezettel vetik bele magukat – s akad, akinek élet-halál kérdése. „Arbeit macht frei” („a munka szabaddá tesz”), hirdette a koncentrációs tábor cinikus felirata. A munka megöl és megelevenít. Felemel, méltóságot ad – vagy megaláz, kizsigerez, tönkretesz. Emberi létünk egyik meghatározó alapeleme. Nem véletlen, hogy körülményeit megpróbálják kínos jogi aprólékossággal beágyazni, mégis oly sok visszaélésre adó terület. A Biblia is nagy figyelmet fordít rá – nem új keletű a probléma. E számunkban (minthogy a munka ünnepe május elsejére esik) arra szerettük volna a figyelmet irányítani: hacsak tehetjük, megleléssel végezzük feladatunkat, de a jogtiprást, a gyengék, kiszolgáltatottak megalázását ne nézzük tétlenül, ne engedjük meg magunknak. Isten áldjon meg fizikai, szellemi, lelki munkánk közepette!

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

A munkás Isten

„És elvégeztetett az ég és a föld, és azoknak minden serege. Mikor pedig elvégezte Isten hetednapon az ő munkáját, amelyet alkotott, megszűnt a hetedik napon minden munkájától, amelyet alkotott, és megáldotta Isten a hetedik napot, és megszentelte azt, mivelhogy azon szűnt meg minden munkájától, melyet teremtve szerzett.” (1Móz 2,1-3)

A teremtéstörténet nem csupán Isten egyedülálló művéről szól; valamiről, amit mi csodálattal szemlélhetünk és felhasználóként élvezhetünk. Isten teremtő munkája a Mester példaadó tevékenykedése segédei és inasai számára.

Mire tanít bennünket az, hogy Ő hat napon át munkálkodott, és a végén megnyugodott? Ez a hozzáállás abban erősít meg bennünket, hogy ne kívánjuk egyszerre, egyetlen erőfeszítésünk gyümölcseként a sikert. A jól eltervezett feladatot az Úr hat nap részfeladataira bontotta. Minden nap meg tudott állni, hogy megsejtelje az addig elvégzett munkát, és előkészítse a holnapot, a következő részlet megmunkálását. A nagy feladatot belátható egységekre osztotta, és minden lépést megünnepeelt. Így az egész mű a maga szépséges egyedi darabjaiból állhatott össze, és Isten a napi ellenőrzés során mindent jónak minősített. Volt értelme és célja annak, amit tett, a tevékenységek pedig egymásra épültek. Kezdetben akadályokat hárított el, össze nem tartozó dolgokat választott szét, és előkészítette a megfelelő terepet. Aztán a kisebb felől a nagyobb felé haladva sikerre vitte az elképzelését.

Isten a lelki dolgokban ugyanezt az utat követi. A „megváltás művében” mindent örökre eltervezett és azt meg is valósította. Azóta minden embert szólítgat. Tisztázza, hogy mi az, ami összeférhetetlen az Ő szándékaival, és utána eljut a Krisztusban az új ember megalkotásáig.

A mi tevékenységünket hasonló mintára képzelet el. Gyermekként, ifjan, érett felnőttként, és az utolsó órákban is ezzel a szép kibontakozással visszük véghez a velünk kapcsolatban felállított munkatervet. Isten a hetedik napon megnyugodott a maga munkájától. Ez egyfelől azt jelenti, hogy átadta a terepet nekünk, végezzük tovább, de arra is tanít általa, hogy egy napon mi is békességgel legyünk készek kiszállni abból, aminek lényegében a végére jutottunk.

Megadja munkánk jutalmát. Bemehetünk az Ő nyugalomába, s hadd folytassák utódaink nagyobb szakértelemmel, hűséggel és örömmel azt, amit nem mi kezdtünk és nem mi foguk befejezni.

Iványi Gábor

AKTUÁLIS

Munka a Bibliában

Emlékszem, gyermekkoromban volt egy humoros sorozat a tévében, amely *Második otthonunk* címmel futott és meg is ért néhány epizódot. Az egyik ilyen rész a *Második otthonunk, a munkahely* címet viselte. Felmerült benne a kérdés: ki is találta fel a munkát? A válasz nem késett sokáig, két lehetőség merült fel: az biztos, hogy egy szakállas úr, mondta a felejtethetlen Antal Imre, de hogy ez Karl Marx volt-e, vagy maga a Jóisten, azt a kérdést már nem firtatták tovább.

Ebben a réges-régi műsorban is tetten érhattük azt a közkeletű teológiai tévedést, hogy a munka Isten büntetése lenne az első emberpár bűnéért. Holott – és ez nagy különbség – a munka fáradtságos és sokszor eredménytelen volta a bűneset büntetése. A híres „*orcád veritékével eszed a kenyeret, a föld tövist és bogáncsot hajt neked (1Móz3,17-19)*” mondat is erre utal. Ám a Biblia már a világ teremtését, Isten teremtő művét is munkának nevezi, hiszen az 1Móz 2,2 arról tudósít bennünket, hogy „*Isten elkészült a maga munkájával, amit alkotott*”, ezért pihent meg a hetedik napon. Sőt, ha figyelmesen olvassuk a Bibliát, akkor láthatjuk, hogy Isten már a paradicsomkertet is arra szánta, hogy az ember művelje és őrizze azt. Kezdetből fogva feladatot adott az embernek. A világot bizonyos értelemben nem késznek teremtette, hanem ránk, emberekre bízta, mégpedig azért, hogy műveljük, szépítsük, és legfőképpen őrizzük meg azt. Tehát a munka semmiféleképpen nem büntetés, egyáltalán nem valami szükséges rossz – és főként nem keserű kötelesség.

A Biblia természetesen nagy becsben tartja a munkát. Az *Ószövetségben* a zsoltárok közül a 128,2 evidenciaként tárja elénk, hogy „*kezed munkája után élsz, boldog vagy, ha jól megy a sorod,*” míg a Példabeszédek 21,25 szerint a „*restet megöli a vágyakozása, mert nem akar dolgozni a kezével.*”

Manapság is nagyon aktuális sajnos az 5Móz 24,14, amelyben Mózes kora munkaadóit figyelmezteti, nehogy késlekedjenek a nyomorult és a szegény napszámos bérének kifizetésével, akármilyen nemzetséghez is tartozzon a munkavállaló. Hogy ez a kitétel belekerült a Tórába, az azt mutatja, hogy az *ószövetség*-korabeli munkaadók is szerettek késlekedni a fizetéssel. Jottányival sem voltak különbek azonban az *Újszövetség*

korának munkaadói sem. „*Íme, a földjeiteket learató munkások bére, amelyet visszatartottatok, égre kiált, és az aratók panasza eljutott a Seregek Urának a fülébe.*” (Jak 5,4)

Persze a munkavállalókkal is akadtak problémák már akkoriban. Pál apostol egyik leghíresebb mondata, bonmot-ja a „*mert amikor nálatok voltunk is, azt rendeltük néktek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék*” (2Thessz 3,10). Itt érdekes a mondat első fele, amelyben Pál visszautal a múltira: minek kérdezitek, már egyszer megmondtam, dolgoznotok kell. Ő maga mutat példát ebben is: büszke rá, hogy sátorkészítőként dolgozik, nincs senkinek a terhére, maga keresi meg a kenyerét (ApCsel 18,3). Úgy látszik, a thesszalóniki gyülekezetnek problémái voltak ezen a téren, hiszen Pál többször visszatér erre a témára, például akkor, amikor így ír: „*És tartsátok becsületbeli dolognak, hogy csendesen éljetez, tegyétek a magatok dolgát, és saját kezetekkel dolgozzatok, ahogyan elrendeltük nektek*” (1Thessz 4,11).

Pálhoz hasonlóan mutatott példát maga Jézus, hiszen a hagyomány szerint Ő is dolgozott, mégpedig József műhelyében, valószínűleg ácsként. Példabeszédeinek nagy része munkából vett történet: a magvető, aki ki-megy, műveli a földet, szórja a magot, vagy az asszony, aki megkeleszti a tésztát, kovászt tesz bele. Emlékezhetünk azokra a szolgálókra, akikre Isten kincset bíz, ám van köztük egy, aki mihaszna és lusta, elássa a kincset, mert nem akarja kamatoztatni azt. Jézus példaként állítja eléink azokat az embereket, aki szorgalmasak és igyekeznek dolgozni, s ami talentumot, kincset, lehetőséget kaptak, igyekeznek kifejleszteni.

Érdekes azonban, hogy vannak olyan helyzetek, amikor Jézus a szemlélődést többre becsüli, mégpedig a híres Márta-Mária jelenetben: „*Történt pedig, hogy amikor továbbmentek, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony befogadta őt házába. Volt neki egy Mária nevű húga, aki az Úr lábához ülve hallgatta szavait, Márta pedig sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt, és így szólt: Uram! Nem törődsz velem, hogy a testvérem egyedül hagy engem szolgálni? Szólj már neki, hogy segítsen!*’ Az Úr ezt válaszolta neki: „*Márta, Márta! Sok mindenre gondod van és sok mindennel tö-*

ródsz, pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, és nem is veszíti el soha.” (Lk 10,38-42)

Nyilvánvaló azonban, hogy ez a szabályt erősítő kivétel, hiszen a munka benne van a teremtő Isten tervében, Aki arra teremtett bennünket, hogy mi is alkothassunk, és a teremtő Isten munkatársai lehessünk. A „munkatárs”

szó szépen szimbolizálja, hogy az ember munkájával lesz a teremtő Isten társa. Ambrus ókeresztény püspök azt mondta, hogy a „dolgozó ember keze a teremtő Isten keze”, Luther és Kálvin pedig lerakták a közmondásos protestáns munkaetika alapjait, amely minket, kései utódokat is munkára, tevékeny életre buzdít.

Bereczky Géza

ÜNNEPEINK

Május 1.

A munka ünnepe a nemzetközi munkásmozgalmak által kiharcolt, minden év május 1-jén megtartott ünnepség, hivatalos állami szabadnap, mely a munkások által elért gazdasági és szociális vívmányokat hivatott megünnepelni.

A nemzetközi szocialista és munkásmozgalmak térnyerésével és növekedésével együtt bővültek a munkások jogai és lehetőségei is, mely során a hagyományos munkásünnep a 20. század folyamán lassan nemzeti ünnepé nőtte ki magát. Először a Szovjetunióban, majd a II. világháború után kialakult szocialista-kommunista keleti blokk országaiban, illetve a világ más pontjain később született azonos ideológiájú államokban, ahol (épp az ideológiából kifolyólag) az egyik legnagyobb nemzetközi szocialista ünneppé nőtte ki magát.

Ezzel párhuzamosan az eredetileg a munkások ünnepének hívott napot a munka ünnepévé változtatták a szocialista blokkban, mivel ez jobban megfelelt az uralkodó rezsimeknek. Az elnevezés a diktatúrák bukása után is megmaradt a volt szocialista országokban.



Anyák napja

Az anyák napja világszerte megünnepelt nap, amelyen az anyaságról emlékezünk meg. A különböző országokban más és más napokon ünneplik, Magyarországon május első vasárnapján (idén május 5.). Az anyák megünnepelésének története az ókori Görögországba nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepségeket tartottak Rheának az istenek anyjának, és vele együtt az édesanyák tiszteletére. A történelem során később is voltak olyan ünnepek, amikor az anyákat is felköszöntötték.

Angliában az 1600-as években az ünnep keresztény vallási színezetet is kapott. Akkoriban a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az anyák vasárnapján tartották az édesanyák ünnepét. A családjuktól messze dolgozó szolgálok szabadnapot kaptak, hogy hazamehessenek, és a napot édesanyjukkal tölthessék. A látogatás előtt külön erre a napra ajándékként elkészítették az anyák süteményét.

Az Egyesült Államokban először 1872-ben ünnepelték meg Bostonban az anyák napját.

1907-ben a philadelphiai Anna M. Jarvis próbálta az anyák napját nemzeti ünneppé nyilváníttatni. Az ünnepet május

második vasárnapjára tűzte ki, elhunyt édesanyja emlékére. Rengeteg időt és energiát szánt arra, hogy az ünnepet előbb állami, majd nemzetközi ismertségűvé tegye. Jarvis a célját 1914-ben érte el, amikor Woodrow Wilson amerikai elnök a napot hivatalos ünneppé nyilvánította.

Sajnos azonban Anna Jarvis a népszerűsítésre fordított ideje miatt nem vette észre, hogy hamarosan az ünnepet „felkarolták” a virágkereskedők, üdvözlőlap-gyártók, cukorka- és ajándék-kereskedők, akik Európában is propagálni kezdték az Amerikában elterjedt ünnepet, amelynek hatására az gyorsan népszerűvé vált a kontinensen is. Az eredeti elképzeléshez képest – az élő és elhunyt anyák tisztelete – az ünnep eltolódott az ajándékozás, Jarvis véleménye szerint pedig főképp a virágkereskedők hasznának növelése irányába. További élete során oly hevesen tiltakozott az ünnep üzletiesedése ellen, hogy még a törvénnyel is szembekerült egy vehemens tüntetése során. Élete végére megbánta tettét és nem akarta nevét Anyák Napjával kapcsolatba hozni. Magyarországon 1925-ben a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta az első ünnepet, a májusi Mária-tisztelet hagyományaival összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az Anyák napját.

(A legtöbb országban ez az ünnep májusra, ezen belül is főleg május második vasárnapjára esik.)

Gyereknep

A Gyereknep a világ sok országában ünnepnap. A Nemzetközi Gyereknep (általában június 1.) megünneplése Törökországból ered és különösen volt kommunista országokban vált népszerűvé. Ehhez hasonló az ENSZ által létesített Egyetemes Gyereknep (Universal Children's Day) intézménye. Magyarországon 1931-től ünneplik (akkor még Gyermek Hétnak hívták), 1950 óta már csak egy napig tart és május utolsó vasárnapján tartják.



Pünkösd (2013. május 19.)

A pünkösd a húsvét utáni 7. vasárnapon és hétfőn tartott keresztény ünnep, amelyen a kereszténység a Szentlélek kiáradásának emlékét ünnepli meg.

És mikor a pünkösd napja eljött, mindnyájan egy akarral együtt valának.

„És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, a hol ülnek vala. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül. És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdenek szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nékik szólniok.”

(ApCsel 2,1-4)

KKS

(Forrás: wikipedia)

A MET MÁJUSI ÉVFORDULÓI:

- **1982. május 15.** Szeged, Bokor utcai imaház megvétele
- **2000. május utolsó napjaiban** holokauszt megemlékezést tart Iklódy László lelkész Kisvárdán, azóta évente sor kerül a rendezvényre
- **2004. májusában** megjelenik Iványiné Sinka Magolna Csodálatos országban című verseskötete
- **2011. május 8.** Harangszentelés Kispesten. A kispesti gyülekezet programot indít az álláskezesek megsegítésére

ÉLETEK – PÉLDÁK

Meg nem élt életek

Tavaly San Sebastianban, csatangolásaim során eljuttam egy angol katonai temetőbe. Hegy tetején volt, a városvédő, óriási Krisztus szobor árnyékában. Eső utáni, csúszós szerpentin úton találtam meg a bedőlt sírkertet. Az egyforma sírkövek törtek voltak, egymás kifordult a földből, szabálytalan foltokban ütött ki rajtuk a moha. Gazdag kúszónövények fogták körül őket, a megázott brit lobogó mozgó árnyékot vetett rájuk. Ami a legjobban megérintett, hogy a köveken nem voltak nevek. Az ismeretlen katonák szerettei voltak valakiknek, akik tudták a becenevüket, kedvenc ételeiket, gyerekként társasoztak velük, és ők most gall földben fekszenek, a felszálló meleg párájában.

Nem szívesen megyek temetőbe. Nem győzők eléggé óvatosan lépni. Féktelen képzeletem látja a halottakat a sírok alatt. De ez a temető Huszárik Zoltán gyönyörű filmjének fejfáit, az örök béke szimbólumait fantáziálta velem.

A temető nekem az egyedüllét színtere is. A padokon merengő gyászolók, a követ simogató magányosok. Hogy egy sírkert közösséget formáló is lehet, arra kósa gondolatom sem született soha.

Király Pista barátom hotelje a Bakonyban van. Ő mesélte: „1998-99 környékén, egy nyári napon, séta közben, taposatlan földútra fordultam az erdőben. Egy kézzel

festett táblán akadt meg a tekintetem: 'Hadifogoly temető'. Mellékutak mellékútján, búzaföldeken áttörve, gyönyörű környezetben, ligetes-erdős területen találtam meg. Az I. világháború vége felé egy gyűjtőtáborban járvány ütött ki. A temető középhelyén két 16 éves kislányt hantoltak el. Valószínűleg apácanövendékek lehettek. Az elhanyagolt sírok német, orosz, lengyel, román és ki tudja még, milyen náció halottait rejtették.

Barátaimmal, munkatársaimmal akkor már hosszabb ideje patronáltunk állami gondozott gyerekeket. Lókútra egy 150-200 fős intézmény települt, innen helyeztek el kisebb egységeket például Zirc környékére: 10-14 gyereket, akik családként éltek ott, több házban. Én elvállaltam a Zirc-Akli településen levő gondozóház támogatását. 6-8 éves, kedves, ragaszkodó gyerekekkel építettünk ki kapcsolatot, Kopácsi Sándor barátommal. Sok közös tevékenységet találtunk ki, azon kívül, hogy jól érezzük magunkat együtt. Próbáltuk elplántálni azt az érzést, hogy adni talán jobb, mint elfogadni. A négyhektáros Bakony Hotelt körülvevő területet közösen kert- és lombtakarítottuk a gyerekekkel. Később megkérdeztem, hogy akarnak-e a temető ápolásában is segíteni. Árvák vállalták szeretettel a sírokban fekvő árvák gondozását. A többi ház gyerekei is lassan csatlakoztak hozzánk. Buszt béreltünk, ennivalót vittünk magunkkal. Mindnyájunknak jó volt. Majd csatlakoztak budapesti barátaink is. Tettünk valamit a nyugovókért. Azóta a kicsik közül akadt hozzám nagyon közel álló, gyámságom alatt felnőtt gyermek is..., de erről majd talán később mesélek.”

Egy év elteltével, amikor Bakonybélben Pista vendége voltam, ellátogattam a temetőbe. A fű zöldellt, a sírok körüli földsáv felgereblyézve. A hadifogságról szóló filmek képei perogtak le előttem és álltak montázsá össze bennem. Beugrott egy katonai tábor szereplőjének mondata, egy kudarcba fulladt szökési kísérlet után: „kettős halált halunk itt – fogságban, és távol a hazánktól”. Álltam egy darabig és szokásom szerint valamilyen verstöredéket próbáltam előhívni. Fodor József *Piros fejfák* versének két sora jutott eszembe, azt mormoltam:

„Légy hozzájuk jó anya, föld, / és jó apjuk, Istenem.”

MÁ



PORTRÉ

„Szerelme mindenünnen rám ragyog...” –

Elek Lajos, nyugalmazott lelkészünk története

Azt gondoltam, ismerem Lajos bácsit. No, nem igazán alaposan, csak amennyire olyan valakit vélünk ismerni, akit viszonylag rendszeresen látunk életünk során. Alaposan meglepődtem, amikor valakitől nemrég hallottam, hogy az idős lelkész börtönben ült az ötvenes években. Nem tudtam. Felkerekedtem hát, hogy beszélgessek vele erről az élményről, s aztán (ahogy az lenni szokott) sok minden előjött: megtérés, családi emlékek, a lelkészi hivatáshoz kötődő (és egyéb) történetek, a hetvenes évek eseményei. Íme, Elek Lajos történetének első része...

A kezdetek

Sarkadon születtem 1929-ben. Édesapánk 1935-ben (33 évesen), betegség következtében távozott a földiek sorából. Édesanyánk halálát pedig akkor jobban várták, mint az édesapánkéét. Hat éves voltam akkor, két öcsém meg négy és két évesek. Szívbemarkoló volt ez az esemény. A veszteség pénzben nem mérhető. Isten azonban az egyik kezével elvett a másikkal pedig adott. Édesanyánk meggyógyult, hét év múlva pedig egy másik apát kaptunk, akit édesapánknak nevezünk, mert megérdemelte. Nekem eszembe sem jutott, hogy Istent elmarasztaljam a halálesetért. Ráláttam arra, hogy mennyei távlatban gondolkodik, és hogy az élet értelmét és hasznosságát nem a hosszúsága határozza meg. Nekem apa helyett még inkább kellett a Mennyei Atya. A Szentírásban a bántalmazás témájáról így olvashatunk: „*Miért nem szenveditek inkább a bántalmazást, miért nem tűritek inkább a kárt?*” (1Korinthus 6,7)

A röplapozás

Utólag én sem tudom megmagyarázni, hogy jutottunk a röplapozásig. Talán a vallásos érzületem szembesült a hazugságokkal. Még megtérésem előtt, 1950-ben csináltuk két társammal. A röplapon kommunista- és rendszerellenes szövegek voltak olvashatók. Természetesen ez a Rákosi érában nem volt veszélytelen. Bennünk volt az igazságérzet. Református iskolába jártam hat osztályt, én voltam a legjobb templomjáró tagja a családnak. Bennem az „istenhit dolog” jól működött. Hiába beszéltek azonban a vallásszabadságról, tudtam,



hogy nem lehet komolyan venni. Zavart az is, hogy az emberektől elvették, amit megtermeltek, kisöpörték a padlásokat, szinte mindent be kellett szolgáltatni. A hatóság emberei, a korábbi rendszer megbélyegzettei csendőröket és másokat vallasgattak, közöttük keresték a tetteseket. Ekkor mi újabb röplapokat készítettünk, jelezve ezzel, hogy azok az emberek ártatlanok a dologban. Az iskolákban a tanárok is mutogatták a diákoknak a röplapokat kérdezve őket, hogy láttak-e ilyet. Az újabb röplapkészítésünkre az egyik társ nem jött el, de késve, mikor már ketten „dolgoztunk”, egy iskolás fiú toppant be hozzánk. Közölte velünk a társunk elmaradásának okát. A fiú rálátott a röplapokra, és beárult minket a tanárnak. Majd következett az ávos magánzárka, és a börtönbüntetés egészen a szegedi Csillag börtönig. Ártott nekem ez az iskolás fiú? Inkább azt mondom, hogy eszköz volt Isten kezében. Ugyanis további terveket forgattunk a fejünkben, az egyik társunk még azt is mondta, hogy szerezzünk fegyvert. Isten így óvott meg minket a rosszabb folytatástól. Mennyei Atyám az ávosok dzsipjét nekem az áldás helyévé tette. Valószínűleg azért történt mindez velem, hogy megpuhítson. Jó vallásos emberből nehéz ugyanis bűnös embert csinálni. És ott, a dzsipben formált Ő át mégis engem, lettem kegyelembe fogódzó bűnös, és léptem közösségbe Megváltómmal az Úr Jézus Krisztussal.

A vallásos élettől a megtérésig

Pedig addig is igyekeztem vallásos emberhez méltóan élni. Például nem tudtam összeegyeztetni a vasárnap délelőtti istentiszteleteket az utána való sétálgatással az utcán, cigarettával a kézben vasárnap délután, az esti kocsmázással vagy a bálozással. Ettől még persze nem lettem Isten szerinti ember. Jézussal például nem nagyon tudtam mit kezdeni hiába konfirmáltam, és tudtam a tantételeket.

1950. május 15-én délután a nevelőapámmal mentünk szekéren a sarkadi határban. Elénk állt egy autó, amibe át kellett szállnom. Bevittek a rendőrségi fogdába. A fogda azelőtt iskola volt. A rácsos ablakból éppen ráláttam a református templomra. Nagyon érdekelt engem a templom építészetileg is. Ott kereszteltek, ott konfirmáltam, oda jártam, nagyon szerettem a harangszót, az orgonát. Nem tudtam, mi fog történni velem. Eszembe jutott, hogy másnap este (mint minden kedden) ifjúsági találkozó lesz, és én nem lehetek majd ott. Nagyon szerettem oda járni. Egy bácsinak is megígértem, hogy kikapasztom a kemencéjét. Bántam, hogy nem tehetem meg.

Noha 5 évet beígértek, csodával határos módon elengedtek. El tudtam menni a keddi találkozóra, s kikapasztottam Szekeres bácsi kemencéjét.

De aztán áldozócsütörtökön az ávósok visszajöttek, és két társammal együtt átvittek Debrecenbe. Útközben gondolkodtam arról, hogy olyan helyekre jutottam el mégis, amire nem számítottam, és ez nem lehet véletlen. (Érdekes, az is áldozócsütörtökre esett, amikor később nyolcunkat fűzőláncon Szegedről Kalocsára szállítottak.) Másfél évet töltöttem börtönben.

Visszatérve a dzsipe: három dolog történt ott az életemben. Először is feltettem a kérdést magamban, hogy Istennek mi volt a célja ezzel az egésszel? Akkor eszembe jutott az az ige, amit előtte a keddi alkalmon hallottam: „*Aki nékem szolgál, engem kövessen...*” (János 12,26). Jézusról volt szó, és többé nem tudtam kikerülni. A kezében éreztem magam. Ez az ige elsegített Hozzá. Három dolog történt ott velem: megtapasztaltam bűneim bocsánatát; tudtam, hogy nem vagyok egyedül, hanem Vele; és szinte kívántam elköltözni ebből a világból, üdvbizonyosságom lett.

Szóval, mindez a dzsipben történt, útban Debrecen felé. Érdekes élmény volt, hogy az út végén magától kinyílt a bilincsem, mutattam is az őrnek, de már nem kapcsolta vissza. Ott egyébként különvált az utam a többiektől.

Isten továbbvitte a munkáját a börtönben. Huszonhét napig maradtam egy nagyon kicsi zárkában, ahol egy kopasz deszkapriccs volt, semmi más. Persze megszabadítottak cipőfűzőtől, nadrágszíjtól, nehogy ártsak magamnak. Máig emlékszem, az ötös számú zárka volt ez. Takaró nélkül, egy-egy fűtésesővel alul-felül. Két okból kerülhettem ide, az egyik emberi, a másik iste-

ni. Az emberi, hogy belőlem többet reméltek kihúzni. Sokat nem tudtam mondani. Két éjszaka nem hagytak aludni, adtak papírt-ceruzát, írjak le mindent. Érdemes volt nem hazudni (mindent magamra vállaltam). Látták a bizonyítványaimat, hogy jó jegyeim voltak mindig (1950 márciusáig a kőműves szakmát tanultam, kitűnő oklevéllel végeztem), mondták, arról is írjak.

Az isteni ok fontosabb volt. Ez a magánzárka volt az első imakamrámm, mai napig hálásan emlékszem vissza erre a kellemetlen helyre. Az ajtóra rákarcolt valaki nagyon szép páros vonallal egy keresztet. Meg volt gyalázva egy másik rajzzal, de az engem nem zavart – így működnek a dolgok a világban. Oda is írt valaki egy ígét: „*Hagyjad az Úrra a te útadat...*” (Zsolt 37,5). Csodálatos élmény volt, ahogy Isten túljárt az ávósok eszén. Sokat imádkoztam, sétáltam, tornáztam a szűk cellában.

Az ebéd jó volt, de kevés. Alázatos kiszolgálásban volt részünk: a betonra kellett letenni az edényünket, oda merték ki az ebédet.

Hárman közül az én ügyemben vizsgálódtak legtovább. Amikor lezárták a nyomozást, egy nagyobb, húszfős zárkába kerültem, itt emeletes ágyakon aludtunk. Emlékszem a sok poloskára. Betolták a nagy éjjeliedényeket meg az ivóvizet edényt. Ugyanide került a másodrendű társam is. Öt forintot kaptunk havonta, de ebből 3,60 volt a borbély – akinek illett 4-et adni.

Hogy a hívőket gyalázzák, például a református énekeskönyv lapjaiba csomagolták a lókolbászt. De én örültem, három éneket megtanultam kívülről. Az egyik sor így hangzott: „*Istenemhez száll az ének, és Őbenne vígádok, mert szerelme, bármit nézek, mindenünnen rám ragyog.*”

Sarkadról átvittek Debrecenbe. Örültem, mert már naponta kétszer sétálhattunk, csütörtökön és vasárnap kaptunk húst.

Augusztus 7-én jött a tárgyalás. Az osztályos felügyelő megkérdezte: na, Elek, mennyivel egyeznél ki tárgyalás nélkül? Kettővel, feleltem. És másfelet kaptam, ami jogerőre emelkedett.

Átvittek a Csillagba, Szegedre. Itt ágyakat sem kaptunk, minden este kiterített szalmazsákokon, lavórok, küblik között aludtunk több mint húszan. Reggelente gyenge kávé kaptunk, innen-onnan összeszedett kenyérhajat mártogattam bele. Megtanultuk, hogy kell a kidobott csontból kikaparni a galambtojásnyi velőt.

Szegedről pedig Kalocsára vittek, ahol külmunkában dolgoztam félévet. Ezért már keresetet is kaptam, abból vettem a kerékpáromat, ami némi javítással még mindig megvan. A beszélőn sem rács mögött, hanem egy asztal két oldalán ülhattünk. Innen szabadultam 1951-ben.

Lejegyezte, szerkesztette: Iványi Margit (Folytatjuk)

EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

A női igehirdetők előfutára

Rappard Dóra (1842-1923)

Bevallom, nehéz újraolvasnom az ifjúságomban oly sokat jelentő evangéliumi könyveket. Különös életrajzok esetén zavar az az édeskés történelmi romanticizmus, amely a kortörténet és szociológiai háttér ismertetése nélkül emel örök érvényű mintákká a maguk korában és helyzetében egyébként tényleg kiemelkedő egyéniségeket. Így voltam a Rappard Dóráról szóló Anyánk című könyvvel is. Az olvasás során azonban ismét magával ragadott ennek a kiemelkedő asszonynak a személyisége.

Hogyan lesz a jeruzsálemi anglikán püspök lányából a svájci St. Chrischona misszionárius képzőjének megbecsült „anyja”, a 19. század vége, és a 20. század eleje közötti korszak nagy hatású női keresztény szónoka, számos könyv, és ma már közismert evangéliumi ének szerzője? Mi adta a háttérét, keretét ennek az életútjának?

Színes és gazdag élete Máltán kezdődött, ahol édesapja tevékenykedett, majd Jeruzsálemben folytatódott, ahol – egy négy éves svájci leánynevelő iskolát leszámítva – egész ifjúsága telt. Bár tanulmányait 14 évesen már befejezte, német anyanyelvén kívül tökéletesen beszélt angolul és franciául, valamint arabul is megértette magát. Élete végéig sokat olvasott, ifjúságában apja, később pedig férje könyvtára mindig rendelkezésére állt, hogy ismereteit bővítsse.

Tizenhat évesen átélt személyes megtéréséről így vall: „Megtanultam hinni azt, ami már régen megtörtént...” Tág világlátását megalapozta, hogy fiatal lányként egyiptomi körutat tett édesapjával, majd hosszú hónapokig élt segédlelkész bátyjánál Angliában. Első igehirdetését 18 évesen tartotta – arab koldusoknak. 1867-ben feleségül ment egy látszólag egyszerű chrischonai misszionáriushoz, akinek társadalmi rangja, anyagi helyzete mégsem állt olyan távol az övétől. Két olyan rokon lélek került ekkor össze, akiket imádkozó szülői háttér és egy megtartó nagy keresztény közösség hordozott.

Alig egy éves házasság, amikor férjét, Rappard Henriket meghívják, hogy vegye át az 1840-ben alapított svájci



St. Chrischona Pilgermission lelkészképző intézetének igazgató székét. Ez az intézmény – szerény kezdet után – munkájuk nyomán vált jelentős lelki központtá.

Az addigi vezetők egyedülálló férfiak voltak, így Dórának kellett kitalálnia az igazgató feleség „szerepét”. Férje mindenben támaszkodott rá, megosztotta vele gondolatait, terveit, nehezeit, ő pedig ahol tudott, segített. Lassan átvette a teljes levelezés intézését, amiben óriási haszon volt nyelvtudása, vezette a pénztárat, ő volt az orgonista, és az évek múltával egyre kiterjedtebb lelkigondozói, irodalmi és igehirdetői tevékenységet látott el.

Tíz gyermekük született, kettő közülük rövid időn belül meghalt. Nyilván az intézet adta életkeretek, és a rendelkezésére álló kisegítő személyzet is kellett hozzá, hogy lelkileg-szellemileg is tevékeny életet élhessen. Stabil, boldog házasság, belső fegyelmesség, Isten- és emberszeretet képezték élete szilárd alapjait. A testi és szellemi munka kiegyensúlyozottsága, imádkozó élet, jó szervezőkészség, közösségi szellem, rendszeret, missziói elkötelezettség, hűséges bibliaolvasás, lelkigondozói érzékenység jellemezték tevékenységét. Ezek tették őt nemcsak gyermekeinek, hanem tágabb környezetének is lelki anyjává.

A 19. század végi oxfordi ébredési mozgalom európai hulláma az ő életét is elérte. Ettől kezdve nagyobb lelki világosság, elmélyültebb bűnbánat és életszentségre való törekvés jellemzi. Kora ébredési mozgalmának egyik ismerve a nagy konferenciák megléte. Lényegileg férje kérésére kezd el ezeken a nők között ígét hirdetni, ami akkora skandalumnak számított abban a korban, hogy a lelkészek közül többen éles hangon kritizálták. Így (a rá jellemző módszerességgel) értekezést írt a női munka biblikus lehetőségeiről és korlátairól. Később a kritikus hangok megszűntek, és ahogy idősödött, egyre gyakrabban beszélhetett vegyes hallgatóság előtt is. Ma, amikor protestáns egyházakban már nem számít rendkívülinek a női igehirdetők hangja, hálásan gondolhatunk rá, az általa betöltött szerepre, áldozatos életére.

Szabó Ildikó

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja

(részletek)

Így kezdődött

1899. március 6-án, nem várt gyermekként születtem Giessenben. Kedves nevelőszülők fogadtak magukhoz, hogy idős korukban támaszuk legyünk.

Szüleim bánatára azonban egész más észjárásom volt, mint nekik. A természet és a zene szeretete uralták a gondolatvilágomat. Bár a zene lett a hivatásom, az nem tudta csillapítani szívem vágyait. 14 évesen részt vettem egy evangélizáción, de csupán „felébredtem”. Csak néhány bűnömet és gondomat vittem az Úr elé saját magam helyett. Az ellenség kihasználta a helyzetet, és az érdeklődésemet újból a művészetre irányította. Évtizedekig elhanyagoltam a Biblia olvasását, és istentiszteletre sem jártam. Szünidőben biciklitúrákat tettem.

Visszanézve nagyon hálás vagyok Istennek, hogy megőrzött ezeken az utakon más országokban is.

1932-ben eljutottam egy sátoros evangélizációra. De nem figyeltem oda, és elmaradt az áldás. Így kerékpároztam haza. Egy év múlva Bécsből hazafelé a Rajna partján egy vidám lokál hívogatott. Alig léptem be,

máris megcsapott az istentelen légkör. Gyorsan visszafordultam, és az ifjúsági szállóba mentem. A Szentlélek hozzákezdett, hogy a könnyelmű világot ízletlenné tegye a számomra. Gyermekkoromtól fogva ki nem állhatom az alkoholt – ez a megelőző kegyelem is neki köszönhető.

Amint hazaértem, felfedeztem a helységünkben a sátormisszió sátrát. Nem volt más tervem estére, így elkísértem azt a fiatal lányt, aki meghívott.

Különösebb érdeklődés nélkül foglaltam helyet a nagy teremben. De világi gondolataimba behatolt a felolvasott Ige a Lukács 13,6-9-ből, a terméketlen fügefapéldázatáról. Egyszer csak hallani kezdtem. Keményen hasított belém a tény: Nincs gyümölcs! Honnan is lenne? A művészetnek élek, szeretem a kerékpáromat, azt teszem amit én akarok.

Kínok közt hallottam a következő mondatot: „*Hagyd meg még ebben az évben!*” Az elmúlt évben Isten már beszélt hozzám, akkor közömbösen fogadtam a sátorban a szavát. Túl késő! Letelt az év. Ki fognak vágni. Kín, bűnök, mulasztás! – leírhatatlan félelem lett úrrá rajtam. Nem futhatok el a sátorból, Isten elől meg végkép nem, ítéletre jutok.

A legnagyobb szenvedésben hirtelen vigasztaló gondolat ötlött fel bennem: ha Isten már elvetett volna, nem ajándékozott volna meg ezzel a szörnyű félelemmel. Isten hív kétszer vagy háromszor. Fiatalkoromban hívott, 1932-ben szintén. Ma a harmadik hangos hívást nem tehetem hallatlanná. A felolvasott Ige felrázott és szívemben döntésre jutottam. Így gondolkoztam: ha most meghalok, elveszek, mert nincs gyümölcsöm. (A Máté 3,8 „megtéréshez illő gyümölcsseiről” még nem tudtam.) Rendezni kell a múltamat, mert mielőtt újat ültetnek, a régit ki kell vágni. Végiggondoltam, hol kell bocsánatot kérnem, mely könyvektől kell megszabadulnom, hány levelet kell írnom. Lassan megnyugodtam, s így hallgattam az éneket: „*Értem folyt a drága vér, ebben hiszek és megragadom.*” Az összejövetel után hazarohantam, letérdeltem és így imádkoztam: „Kérlek, Úr Jézus, ne gyere még ma vissza és ne en-



gedd, hogy meghaljak az éjjel, hiszen még nincs gyümölcsöm. Ámen.”

Mikor felálltam a térdemről, békesség öntött el. Másnap reggel elkezdtem végigjárni a keserves utakat. Először is a legnehezebbet: kedves nevelőanyámhoz a kórházba. Útközben vissza akart tartani az ördög: „Nem is voltál olyan rossz, menj máskor.” De nem hallgattam rá, tovább hajtottam. A kórház előtt ezt gondoltam: Bármilyen nehéz betegség elviselése könnyebb lenne, mint bocsánatot kérni. A lépcsőn felfelé az a gondolat bátorított, hátha épp most fürdetik.

Bátortalanul kopogtam az ajtón: „Tessék!” Zavartan dadogtam: „Anya, azt gondoltam, most fürdetnek.” „Én meg azt hittem, a fürdetős nővér jön” – válaszolta csodálkozva. De gyorsan félre minden gátlással: „Anya, elfogadtam Jézust, és nagyon sajnálom, hogy megkeserítettem az életeteket. Meg tudsz bocsátani? Apa már meghalt, tőle nem kérhetek bocsánatot. Meg tudsz mindent bocsátani?” „Te is meg tudod bocsátani, amit rosszul tettem?” – kérdezett vissza.

Felismertem, mennyire szeretett, s milyen nyomorultul hiányzott belőlem a viszontszeretet. Mire jött a nővér, minden elrendeződött közöttünk. Nem sejtettem, hogy ez volt az utolsó lehetőség az egymással való beszélgetésre. Mikor nem sokkal ezután halálos ágyánál álltam, már nem volt magánál. Nem győztem megköszönni az Úrnak kibékülésünk ajándékát.

Az Úr a többi „takarítást” is kegyelmesen intézte. Új helyzetemre csak akkor döbrentem rá igazán, mikor hazaértem. Elöntött az öröm. Valóban felülről születtem Isten szava és a Szentlélek által. A megváltottak családjába tartozom, sok-sok testvérem van. Igen, „ha apám és anyám elhagynának is, az Úr magához vesz engem.” Szó szerint átélem a Zsoltárok 27,10 igazságát.

Természetesen rohantam a testvérekhez. Ők tartózkodóan fogadtak, csodálkoztak, hogy Jézus engem, a „világ gyermekét” megmentett. Hirtelen eszembe jut a gyermekkori ébredésem. Azt kérdeztem magamtól: Ez most valódi? Nem laposodik el újból? – Később egy váróteremben ülve a Zsoltárokat olvastam. Egyszer csak felujjongtam: a Zsolt 1,3 minden kétségemet elűzte. Természetesen „folyóvizek mellé ültetett fa” vagyok. Gyökereim Istennél vannak. Ha itt lent valaki letép egy virágot vagy a leveleket, a gyökereim épek maradnak. És ha kivágják az egész látható növényt, az sem baj, hajt és terjeszkedik a vízparton Jeremiás 17,7-8 szerint. „Levettem rólad álnokságodat és ünnepi ruhákba öltöztetlek.” (Zak 3,4b)

„Mikor felismertem a bűn mélységes szakadékát és nyögtem fájdalomban és kínomban és néven neveztem előtted a bűnt, akkor véred hófehérré, tisztává mosott. Szent ruhákba öltöztetted, mennyei tisztaságú ruhákba,

melyek tetszenek az Atyának, s elkezdted szerető kézzel megváltoztatni szívemet és értelmemet.

Te lettél számomra a legszebb mindenki között. S immár hódolva hordom az ünnepi ruhát, mely túlél halált és időt, s hírnökként világgá kiáltom győzelmedet, míg felemelsz a dicsőségbe.”

Minden nap a szomszédos falvakba kerékpároztam a zongora tanítványaimhoz. „Örülök az Úrban teljes szívemből!” – általában ezt énekeltem, s az utolsó versszak után újabb sorok születtek bennem. Egymás után fakadtak belőlem a versszakok és magam is csodálkoztam, hogy mire megérkeztem, kívülről tudtam mindet. Íme, a teljes öröm-ének:

„Örülök, örülök, örülök egész nap, akár jó, akár keserűség ér. S ha baj és bánat keserítene is a lelkem, felnézek, és Uramra vetem mindet. Örülök, örülök, mert örülhetek, mert bűneimet nem tekinti az Úr. Vére tisztára mosott és hófehérré, ezért tudok minden nap mélységesen örülni.

Örülök, örülök, mert szabad örülnöm, mert mióta minden bajom Megváltómra vethettem, nem kell többé félnem, mert Ő hordja gondom, s hazavisz engem életem és halálom át.

Örülök, örülök, mert örülni akarok. Minden útján csendes a lelkem.

Benne el vagyok rejtve, békéjében nyugszom. Nem ismerek gondot, s csak neki zengek.

Örülök, örülök, mert örülnöm kell, mert mindenem Istenem lábához tettem. Én magam nem számítok, nem akarok magamban lenni. Ezért hát ujjongva énekelem: az öröm örökké az enyém!”

Az Úr különleges megbízatást adott nekem az utazó nép felé. A vásárban, az artisták, cigányok közt és az építők lakókocsijaiban hirdethetem a szabaddá tevő kegyelem üzenetét.

Mint „életfogytiglani” kék-keresztes természetesen szeretem a kocsmákat és iszákosokat. Sok vendéglőben énekeltem és beszéltem Jézusról. A „társadalmon



kívüliek” lakókocsis telepein is szolgáltam, s így adódott a lehetőség, hogy néhány börtönben hirdessem a Győztes nevét. „Boldog terhem” – így nevezem a szolgálatom – évtizedek óta a Dél-Kelet Európai Misszió keretein belül hordhattam, s ez különleges ajándéka mennyei Atyámnak.

Az öröm hangja, melyre az Úr szívemben rázendített, nem némult el. Az igazak világossága vidáman fénylik, és nem lehet kioltani, mert Isten mennyei erőműve működteti. Szembajom sem kisebbítette örömemet. Ha a Bibliát nem is olvashatom többé, az Úr kegyelmesen megnyitja lelki szememet és Jézusra, az Élő Igére mutat, Akit annál világosabban megismerhetek. És hitem lábai egyik ígéretről a másikra ugranak.

Természetesen hitem ízületeit naponta imádságban olajozni kell, hogy bátran továbbszökellhessek.

Azzal, hogy Jézus, a főnyeremény a mienk, a veszteség ismeretlen szó lett. Csak azt veszítjük el, ami idelent marad, én például a beteg szemeimet.

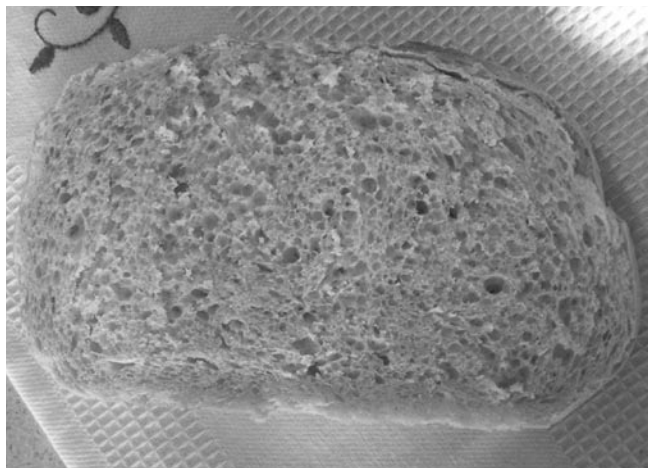
Győzelemről győzelemre jutunk, még a meghalás is nyereség. A sok-sok öröm miatt tehát nincs idő a bosszúságra: „Az öröm forrásánál lakom, és iszom-iszom minden órában. Ezért olyan fényes és világos minden napom, szívem és szám hirdeti! Ujjongjon tehát, aki Jézust ismeri! Az öröm az én életelemem!”

A boldogság nem az, hogy megtehetjük, amit szeretnénk, hanem hogy képesek vagyunk lemondani arról, amit megtehetnénk

Tulajdonképpen nem lehettem volna missziós nővér. Nekem személyesen nem esik nehezemre, hogy egyedül maradjak, bár a zongoratanárnői hivatás sok örömet okoz. Érzem a szavak súlyát:

„A szívben titkos kincset hordani, De Isten kedvéért lemondani...”

Isten segítségével akaratomat és kívánságaimat az oltárra tettem. Az Úr kegyelmesen tekintett az áldo-



zatra: átjutott, átjutott, örömmel! Őbenne bőséges a győzelem!

Gyakran kérdezik, hogyan viselem az egyedüllétet. Boldogan válaszolhatom: „Jézusban van a családom.” „Amiként az apa könyörül gyermekén, úgy könyörül az Úr is azokon, akik félik Őt.” „Mint anya, úgy vigasztallak téged.” „Aki az én mennyei Atyám akaratát cselekszi, az nekem fitestvérem és nőtestvérem.” Úton vagyok az atyai ház felé. „Ő nem hagy el, sem el nem távozik tőlünk.” Semmi veszteség nem ér.

Mikor a napfényes úton a falvak között kerékpároztam, azt gondoltam: az Atya a fény, nála nincs szükségünk a napfényre. Hogyan lesz ez?!

Estéknként az Atya csillagvilága nézett le rám. Ez úgy megvidámította a szívem, hogy hangos háladalba kezdtem. Ha szakadt az eső és a kerekek csúszkáltak a vizes aszfalton, azt gondoltam: Atyám adja az esőt, minden zápor tőle jövő közvetlen üdvözet – és szívesen felveszem az elemekkel a harcot.

Minden egyes virág és fa az Atya szeretetből fakadó gondolata. Ha délben asszonyokkal találkoztam, akik férjüknek vitték az ételt a gyárba, és eszembe ötlött: én sohasem gondoskodhatom szerető férjről és gyerekekről, akkor felfénylettek Jézus szavai: „Én vagyok az élet kenyere.” „Én vagyok a forrás, aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék.”

Fontosabb, hogy ezeket az étkeket továbbadjam. Megvigasztalódva néztem az asszonyok után, hiszen gazdag, dús gazdag vagyok.

Elhívásunkhoz Isten küldetést kapcsol. Minden tanítványnak van egy feladata: figyeljünk, mi a mi szolgálatunk! Mindenki számára érvényes a felszólítás: „Legyetek tanúim!”

Ézsaiás 58,6-11 versei különös nyomatékkal szóltak hozzám. A 6. vers az igazi istentisztelet feltétele: Elengedni embereket és dolgokat, nem ragaszkodni, szabadnak lenni minden teheről, egészen szabadnak. Ha mindkét kezünkben egy-egy koffert cipelünk, hiába a legnagyobb szeretet mégsem tudunk másoknak a hordozásban segíteni. Vidd a csomagjaid a Golgotára! Törd meg az éhezőnek a kenyeredet! Nem általában a kenyeret, a mi kenyerünket, amit mi akarunk megenni! A nyomorultakat Jézushoz vezetni, megmutatni nekik az utat az atyai ház felé, a meztelent felruházni a szeretet kabátjával. Szeretni azt jelenti: másokért remélni, másokért hinni, mindenkiben meglátni azt a lelket, amiért a mi Urunk meghalt, akiken keresztül talán nagy tettet akar véghezvinni. Magunkat sohasem tartani túl jónak, a legszegényebbeket és legnyomorultabbakat tisztelni és becsülni – így lesznek a 9-11 versek Isten igenlése a készségünkre.

(Fordította: Czövek Olivérné)

ZSIDÓ ÉLET

Zsidóság és munka

A zsidó vallás – mely életünk minden szegmensére törvényeket ír elő számunkra –, egyúttal életformát is jelent. Ez alól nem kivétel a munkavégzés és a munkaszünet sem: törvények szabályozzák a munkaadó és munkás viszonyát, sőt, a haszonállatok tartását is.

Parancskötelesség a munkás munkabérét idejében kifizetni, ha késik vele, megszegi a Tóra tilalmát (5Móz 5,24.145): „*Ne fosztogasd a szegény és szűkölködő bérmunkást*”; a munka napján ki kell fizetni a munkás bérét a maga idejében („*Ne menjen le fölötte a nap*”). Ha napnyugta után ért véget a munka, a fizetés határideje az egész éjszaka. Ugyanígy a hosszabb munkavégzésnél, a heti, havi vagy éves bérnél ne tartsa vissza a munkás fizetését, hanem a munka befejeztével még aznap fizesse ki.

Ha valakitől bérmunkát rendel meg egy zsidó, a munka átvételekor ki kell fizetnie azt. „*Ne hagyd magadnál éjjelen át!*” – szól a parancs. Ha a munkás a munkát elrontotta (akár mulasztásból), akkor is méltányosan kell elbánnia vele a munkaadónak. Ha a munkás olyan szegény, hogy a létfenntartása veszélyben van, mulasztása esetén is ki kell fizetni a munkabérét („*az igazak ösvényeit őrizd*”). A törvény inti nemcsak a munkáltatót, de a munkást is, hogy ne legyen hanyag a munkájában.

A munkával kapcsolatos törvények nemcsak a munkaadóra, és a munkavállalóra vonatkoznak, de a haszonállatok tartására is (pl. „*Ne kösd föl a nyomtató ökörnek a száját!*”), szabályait be kell tartania minden zsidónak. Nem szabad az állatait fenyíteni, jól kell őket tartania.

Nem szabad, hogy a munkás éjjel dolgozzék, és nappal máshová szegődjék. Ahogyan a Teremtéskor az Örökkévaló hatnapi alkotó tevékenységét a hetedik napon a tökéletes nyugalom követte, ugyanúgy vonatkozik ránk, emberekre, hogy hat munkanap után a hetedik napon (szombaton) meg kell pihennünk – munkásnak és munkaadónak egyaránt. Így egy napon át testünk teljes pihenése során képes lesz lelkünk a Szombat szentségét átélve meghallani magunkban az Örökkévaló hangját.

Szombaton tilos bármilyen munkát végeznünk. Aki a szombatot nyilvánosan megszentelteleníti, az úgy tekintendő, mint aki bálványt imád. Kizárólag életveszély

esetén szabad szombaton munkát végezni. Mással sem végeztethetünk szombaton munkát, nem zsidóval sem. Ha zsidó pénteken adja ki a munkát nem zsidónak, az szombaton csak az alábbi 5 feltétel mellett végezheti el a munkát:

1. Ha a nem zsidó munkavállaló még pénteken vitte el a zsidótól a tárgyat.
2. Ha az egész munkadíjat kialkudták, mert akkor a nem zsidó illető a saját hasznáért és nem a zsidó érdekében dolgozik szombaton.
3. Ha a nem zsidó nem napszámban dolgozik, hanem átalányban.
4. Amikor a zsidó megrendeli a munkát más vallású mesternél, ne mondja, hogy szombaton dolgozzon rajta, sőt, azt se, hogy azonnal szombat után szállítsa le a munkát, mert akkor kényszeríti, hogy szombaton dolgozzék rajta.
5. Nem adhat ki zsidó pénteken nem zsidónak sem építkezést, sem földműves munkát.

A nem zsidó által zsidónak készített ruhát vagy cipőt, ha szombaton hozta haza a nem zsidó, fel lehet venni, de ha szombaton készítették el, akkor ne vegye fel zsidó, csak nagy szükség esetén.

Zsidó nem hozhat el szombaton semmiféle ruhadarabot vagy bármi mást. Üzletből, ha a tulajdonos nem zsidó, szabad ruhaneműt hitelbe venni, de árat ne kérdezzen, és ne alkudjon.

Zsidó boltostól szombaton így sem vehet semmit, mert ha az nyitva tartja üzletét, a szombati munkavégzés tilalmát megszegte, és ezzel ő is szombatszegést követ el. Zsidó házában szombaton még nem zsidó sem végezhet semmiféle munkát, pl. akár saját ruhája foltozását sem.

A Tóra szerint ünnepe ez minden embernek, „*a jövővénynek is, aki kapuid között tartózkodik*”.

Az összes többi parancsolathoz hasonlóan, a szombat törvényeit is felfüggesztik életveszély esetén. Az életveszélyes állapotban lévő beteg szükségleteit illetően a szombat hétköznapnak tekintendő.

Minden szükséges teendőt elvégezhetünk az orvos utasítására a beteg megmentése érdekében. A vajúdó nő is életveszélyes betegnek tekintendő. Törvényeinkre vonatkozik ugyanis: „*Melyeket, ha megtesz az ember, és él általuk*” – és nem azért teszi meg, hogy meghaljon

általuk. Ha a beteg nincs életveszélyben, szükségleteiről szombaton egy nem zsidónak kell gondoskodnia.

Katasztrófa vagy valaki megmentése esetén szombaton is végre kell hajtani minden életmentéshez szükséges tevékenységet. Szabad tiltott munkát elkezdni pénteken, bár az szombaton fog magától befejeződni, mert csak a munkavégzés tilalma vonatkozik a szombatra. Gyertyát és tüzet is gyújthatunk az este előtt, hogy azok égjenek egész szombaton (pl. az étel melegen tartása érdekében).

A szombati tilalmak egy része vonatkozik a nem zsidókkal való munkakapcsolatra is.

Tilos szólnunk egy nem zsidónak, hogy végezzen helyettünk valamilyen munkát szombaton, bár nekik nem parancsoltatott meg a szombat megtartása. Ez a rendelkezés rabbinikus tilalom, amely azért fontos, hogy a zsidók ne hogy könnyedén vegyék a szombatot, és végül maguk végezzék el a tiltott munkát.

Bizonyos esetekben szabad a zsidónak szombaton nem zsidót olyan tevékenységre utasítani, amely csupán rabbinikus tilalom alá esik. Pl. ha nagyon sürgős a dolog vagy valamilyen micvá¹ miatt szükséges. Ha a fentiek szerint jár el egy zsidó, diszkréten kell tennie, hogy ne tudják mások, hogy a szombaton tiltott munkát egy zsidó kedvéért végzik. Ha azonban a dolog nyíltan zajlik, akkor tilos, hogy nem zsidó munkát végezzen, mert aki látja, dolgozni azt mondhatja, hogy egy zsidó utasított egy nem zsidót, hogy az szombaton dolgozzon neki. Zsidó bérbe adhatja nem zsidónak, a földjét, akkor is, ha az szombaton is dolgozik ott, mert tudják mások is, hogy bérlő a földet. Zsidó a vállalkozását azonban nem adhatja bérbe szombatra nem zsidónak sem, mert az a zsidó tulajdonos nevéhez fűződik.

Eszközöket bérbe vagy kölcsön lehet adni nem zsidónak, mert az eszközeinket nem kell pihentetni szombaton. De tilos munkást vagy jószágot kölcsön vagy bérbe adni szombati munkára, mert őket is pihentetni kell. Ha közös a zsidó vállalkozása egy nem zsidóval, a szombati haszon teljes egészében a nem zsidót illeti.

Zsidó csak akkor adhat nem zsidó mesternek pénteken bármit, javítás céljából, ha az még az est beállta előtt elviszi azt a zsidó házból. Ha egy zsidó szombaton tudatosan tiltott munkát végez, sosem szabad neki ebből hasznot húznia. Ha valaki gyermek vagy állatok őrzésére alkalmaz valakit, szombatra nem szabad neki bért fizetnie.

A zsidók életében is, akár másoknál hangsúlyos szerepet kapott a munka mindenkor. A sajátunké és a másoké is. Manapság jellemző Izraelben, hogy a már nyugdíjas emberek, vagy diákok is igyekeznek valamilyen önkéntes munkát végezni, amellyel másoknak segíthetnek. Járnak kórházakba, idős otthonokba betegeket látogatni, segíteni nekik étkezésben, öltözködésben, újságot felolvasni stb. Ugyanígy igyekeznek a hátrányos helyzetű emberek intézményeiben segíteni.

A munkának nagy becsülete van. Ha bárki új bevándorlóval találkozik, az első kérdés: Munkád van már? – Ha igen a válasz: Az jó, az a legfontosabb! Ha nincs, akkor beindul a gépezet, igyekeznek segíteni munkát találni. Nem hallunk szlogeneket a hátrányos helyzetűek felzárkóztatási projektjeiről, mégis működnek és nem is akárhogyan. Nemcsak speciális foglalkoztatókban, kézműves műhelyekben, telefonközpontokban dolgoznak csökkent munkaképességűek. Tel-Aviv egyik legforgalmasabb negyedében működik olyan pizzeria, ahol az alkalmazottak mindegyike Down-kóros.

Nem szánalomból vagy együttérzésből járnak oda a vendégek, hanem mert a pizza különlegesen finom, a kiszolgálás ragyogó. Mindig telt ház van, a vendégek és a dolgozók is elégedettek.

A közsférában is van helyük értelmi fogyatékosoknak: az elmúlt években több alkalommal jártam az egyik minisztériumban, ahol bizonyos engedélyek kiadását pszichiátriai kezelésben részesülők végzik, teljes odaadással, nagy precizitással. Itt az egyéb szituációkban kórosnak tekinthető reakcióik is pozitív megnyilvánulási lehetőséget kapnak. Szerves része ez rehabilitációjuknak.

Minden zsidó számára micvá (kötelesség) segíteni az elesetteket, de meghatározó, hogy miután országunkban sokféle kultúra található, a normális életvitelhez elengedhetetlen a másikkal szembeni türelem és empátia. Ez a munkavállalás terén is megnyilvánul, mint a fentiek és számos egyéb példa mutatják. Törvényeink szerint történelmünk során való kiszolgáltatottságunkat saját tapasztalatunkként nemcsak a múltra való emlékezésnek kell megélnünk. Ez nemcsak ünnepeinken, de hétköznapjainkban is visszaköszön. Amit nem kívánunk magunknak, azt nem kívánhatjuk a másoknak sem. Talán ez az oka a hátrányos helyzetűekkel szembeni általános türelemnek, segítőkészségnek.

Így lehet lehetőséget teremteni arra, hogy a hátrányos helyzetű emberek is képesek legyenek önfenntartásukról saját munkájuk eredményeként gondoskodni.

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

¹ Micvá: kötelesség (héber) – a Szerk.

Sávuot – Amikor megnyílnak az ég kapui

A három zsidó zarándokünnep egyike a Sávuot, a zsidó Pünkösd. Ez az ünnepünk minden év Sziván hó 6. napjára esik. (Idén a zsidó számítás szerinti 5773. évben, ez május 15-e).

A diaszpórában az ünnep kétnapos. Az ókori Izraelben az aratás Peszach második napján kezdődött, és hétszer hét napon át, az ötvenedik napig, Sávuot ünnepéig tartott. Az aratás idejét, kéve (héberül 'omer') segítségével jelezték. Minden nap félretettek egy kalászt, s ha letelt a hét, kévébe kötötték. Innen tudták, hány nap, hány hét telt el az aratás kezdete óta. Ezt nevezzük „Sz'firát Há-Omer”-nek, omerszámlálásnak. Először egy bizonyos omernyi árpát, kellett learatni, és áldozatként a Jeruzsálemi Szentélybe vinni. Utoljára a búzát aratták.

„Számoljatok a szombatra következő naptól, tehát attól a naptól, amelyen elviszitek a felmutatásra szánt kévét, hét teljes hetet. Ötven napot számoljatok a hetedik szombat utáni napig...” (3Móz 23,15-16)

Sávuot ünnepének több nevet adott a hagyomány. *„...szent összegyülekezés lesz, ne végezzetek semmilyen, foglalkozáshoz tartozó munkát. Örök rendelkezés legyen ez...nemzedékről nemzedékre.” (3Móz 23,21)* Itt áceret-nek, gyülekezés ünnepének is nevezi.

Sávuot a Hetek ünnepe, Zsengék ünnepe néven is ismeretes Mózes második könyve 34. fejezetének a 22. verse alapján, amikor a mezőgazdasági munkákkal hozza összefüggésbe Sávuotot. *„És a Hetek ünnepét tartsd meg a búza zsengejének az aratásakor (héberül: bikuráj keir chitim) és a betakarítás ünnepét (chág háaszif)...”*

A „sávuot” szó „esküvéseket” is jelent, ugyanis e napon két eskü is elhangzott. Az egyik a zsidó nép részéről: *„Azután vette a szövetség könyvét, és elolvasta a nép hallatára; azok pedig mondának: Mindent megteszünk, a mit az Úr parancsolt, és engedelmeskedünk.”* A másik az Örökkévaló részéről: *„És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép. Ezek azok az igék, melyeket el kell mondanod Izrael fiainak.”*

Őseink Niszán hó 15-én hagyták el Egyiptomot, és Sziván hó 6-án (hét hét alatt), érték el a Sináj hegyét, ahol megkapták a Tórát. Kabbalistáink azt tanítják, hogy ezek alatt a napok alatt a mindennapi, elismételt hangos mondással spirituális úton egyre közelebb kerülünk az Örökkévalóhoz – ahogy annak idején vándorlásunk során –, amíg eljutottunk ahhoz a helyhez, ahol megkaptuk a Tórát. Így válunk érdemessé az Izrael előtti megnyilatkozásra is. A Talmud szerint a második század derekán, omerszámlálás idején, 33 nap alatt rabbi Akiva huszonnégyezer tanítványa halt meg pestisben. (Jevámot 62b). Nagy valószínűséggel azonban 135-ben a Bar Kochba felkelés – melynek szellemi vezére

Rabbi Akiva volt – leverése során a rómaiak gyilkolták halomra a zsidó „értelmiséget”, a leendő vezetőket, ellehetetlenítve a további szabadságharcot. De erről a zsidóság nyilvánosan nem is beszélhetett abban az időkből. Bár Ijjár hó 5. (az omerszámlálás 19.) napja is szomorú napunk: Izrael hősi halottainak emléknapja *Jom Hazikáron*, de ezt követi nagy örömnepünk, *Jom Haacmaut*, a független Izrael megalakulásának napja. Ilyenkor az egész ország kék-fehérbe öltözik.

A középületeken, a lakások ablakaiban, az autókon, a gyerekek öltözetein, játékaiban is megjelenítik az izraeli zászlót. Az emberek eufórikus hangulatban ünnepelnek az utcákon, a tereken, ahol az általuk helyben készített tűzön sülteteket fogyasztják. Utcai árusok fagyalaltot és üdítőket árulnak, s az izraeliek ilyenkor (is) láthatóvá teszik az ide látogató turisták számára, hogy alkohol nélkül is megrészegülhetünk ünnepeink fényében.

Omer 33-ik napján ünnepeljük Lag Baomert. Ez volt a nap, amikor a járvány alábbhagyott. (És a Bar Kochbaféle felkelés egy győztes csatájának emléke is.) Rabbi Akiva egyik kiemelkedő tanítványa, rabbi Simon bar Jochaj – a kevés életben maradottak egyike – ezen a napon távozott el az élők sorából, s arra utasította tanítványait, hogy halála napja örömnep legyen. Évfordulóján, melyet „menyegzőként” is említenek, sokan látogatnak el sírjához Meronba. (Ilyenkor, itt szokták ünnepélyesen először levágni a 3 éves kisfiúk haját.)

Lag Baomer estéjén az egész országban tábortüzeket gyújtanak, annak a világosságnak a jelképeként, amit a kabbalista Simon rabbi, a „Zohár” írója hozott el, a Tóra misztériumának tanításával.

A negyvenharmadik napra szintén örömnep esik, *Jom Jerusálajim*, Jeruzsálem napja. Ezen a napon, Ijjár 28-án 1967-ben, a „Hatnapos Háborúban” szabadították fel Jeruzsálem nyugati részét az izraeli csapatok, és egyesítették újra az addig kettéválasztott város két felét.

Ahogy a Talmud tanítja, legnagyobb gyásznapiunk újra a legnagyobb örömnepékké változnak át. Peszachot, fizikai szabadulásunk ünnepét, valamint lelki szabadulásunk ünnepét Sávuotot az a 49 nap köti össze, amennyi időre volt szükség arra, hogy a szolgaságból való megszabadulás után szellemileg és lelkileg is szabaddá válva betarthassuk a Törvényeket, melyek elengedhetetlenek voltak ahhoz, hogy néppé válhassunk.

Az Örökkévaló kiszabadította választott népét az egyiptomi szolgaságból, hogy átadja a Törvényt, a Tórát (a „mutatást”, ill. az „útmutatást”) népének, hogy valóra váltsa korábbi ígéretét, Izrael földjének örökbeadását Ábrahám, Izsák és Jákob leszármazottainak.

A Tóraadás pontosan hét héttel követte a Kivonulást. Az Ígéret Földjére azonban csak negyven évvel később érkeztek meg őseink.

A megígért határok közötti területet, Egyiptom pataka (a mai Vádi El Aris a Szináj félsziget északkeleti részén) és a „nagy folyam, az Eufrátesz” közöttit csak igen rövid időre, Salamon király uralkodása alatt uralta Izrael.

Ahogy a Tóra átadásával nem valósult meg teljességgel annak felsőbbrendű szelleme, erkölce a zsidóságban, az Ígéret Földjének teljes birtoklása is csak részben valósult meg történelmünk során.

Az Ígéret földjét csak az Örökkévalótól kapott Törvények betartása és erkölcsiségének követése során birtokolhatjuk.

Sávuot ünnepe is erre figyelmeztet, amikor zsinagógáinkat és otthonainkat friss virágokkal, dús lombú ágakkal díszítjük. Ilyenkor arra emlékezünk, hogy a kinyilatkoztatáskor is virágba borult a Sináj hegy, és hogy ilyenkor mutattuk be a régi időkben Jeruzsálemben az új kenyeret a hét terménnyel együtt. Ezek a búza, árpa, szőlő, datolya, gránátalma, füge és olajbogyó – az oda zarándokolt népnek, mindent virágokkal díszítve.

Ma is szívderítő élmény a falvakban és a kibucokban az új (zsenge) terményekkel felvonuló gyerekek lát-

ványa azzal a régi reménnyel, hogy rövidesen ismét a Jeruzsálemben Szentélyben mutathatjuk be azokat. Hagyományunk szerint ezen az ünnepnapon tejes ételeket fogyasztunk.

Ennek is több magyarázata van. Az egyik szerint a Tóraadás előtt Izrael nem ismerte a kóser („alkalmas” ill. „megfelelő”) vágás és a tejes és húsos ételek elválasztásának a törvényét, így csak tejes ételeket fogyaszthatott. Egy másik magyarázat szerint a tejes ünnepi menü a tejjel-mézszel folyó Erec-Jiszráél jelképe.

Egyes bölcseink viszont úgy vélekedtek, hogy a Sávuotkor adott Tóra éltető ereje úgy táplálja a népként akkor megszületett Izraelt, mint az újszülöttet anyja teje, és ezért fontos ilyenkor a tejes ételek fogyasztása.

A jótékonyág, az adakozás (snóderolás) mint mindenkor, ezen az ünnepen is szerepet kap. Ekkor tartjuk tizenkét éves lánykaink (zsengéink) felnőtté avatását, a BÁT MICVÁT is.

Zsinagógáinkban ilyenkor felolvassák a Tízparancsolatot. A vallásos férfiak egész éjszaka a Tórát tanulmányozzák, mert a tradíció szerint ilyenkor megnyílnak az ég kapui, s az elhangzott imák és kívánságok is meghallgatásra találnak.

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

Weöres Sándor: Buba éneke

*Ó ha cinke volnék,
Útra kelnék,
Hömpölygő sugárban
Énekelnék-
Minden este
Morzsára, buzára
Visszaszállnék
Anyám ablakára.*

*Ó ha szellő volnék,
Mindig fújnék,
Minden bő kabátba
Belebújnék -
Nyári éjen,
Fehér holdsütésben
Elcsitulnék
Jó anyám ölében.*

*Ó ha csillag volnék
Kerek égen,
Csorogna a földre
Sárga fényem-
Jaj, de onnan
Vissza sose járnék,
Anyám nélkül
Mindig sírdogálnék.*

Dsida Jenő: Hálaadás

*Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat.
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restell.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad,
Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
itt e földön senki sem szerethet jobban! -
Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
Istenem köszönöm az édesanyámat!
Te tudod, Istenem - milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
Leborulva kérlek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!
Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az édesanyámat!
Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!*

HÁTTÉR

Örmény kereszténység, de melyik?

Sok-sok inspiráló történetet olvastam már az örmény kereszténység születéséről. A kereszténység felvételének hivatalos dátumáról (Kr.u. 301) és a történeti vizsgálatok által meghatározott valószínűbb évszámokról (Kr.u. 313, 314). Számtalan forrás foglalkozik az új hit felvételének nehézségeiről, amit a temetkezési szokások megváltozása, a zoroasztriánus papság ellenállása és a szinte kasztrendszerteremtő házassági hagyomány okozott. Térképekkel jól illusztrált kiváló szakirodalom foglalkozik az örmény királyság „vándorlásával”, amelynek határai folytonosan változtak a fekete-tenger-parti vidékektől egészen a Földközi-tengerhez közel eső Kilíkiáig.

Jól értesült olvasóim! Felmerül egy kérdés: Ha bármelyikünk találkozna egy örmény kereszténnyel, tudná-e, hogy mit hisz, milyen hagyományhoz tartozónak vallja magát, és hogy hol érdemes kapcsolópontokat keresnünk vele? Vajon dicsérhetnénk-e őt azért, hogy egyháza ellenállt a pápa befolyásának anélkül, hogy esetleg ne sértenénk meg őt? Kérdezhetnénk-e tőle az örmény egyház évezredek egységéről anélkül, hogy darázsfécszekbe ne nyúlnánk? Kikérdezhetnénk-e őt a Teotokhosz ikonográfiájáról, anélkül, hogy távolságtartásáról biztosítana minket?

Ez a cikk, ha nem is teljes, de mindenképpen gyors fejlődést kíván nyújtani az elkerülhetetlen találkozáshoz, mintegy diplomáciai segédletként, hogy ne úgy keverdjünk egy ilyen izgalmas párbeszédbe, hogy kizárólag magunkról tudjunk beszélni. Tekintheszünk ezt olyan emlékeztető eszköznek is, amelyet a domb megmászása után bátran elhajíthatunk, vagy jobbra cserélhetünk majd. Azt sem szabad szem elől tévesztetni, hogy az itt tárgyalt közösségek saját maguk által közölt történeteik az összehasonlítás során komoly faktuális¹ eltéréseket mutatnak. Abbeli reményemben, hogy a ténytudáshoz legközelebb álló helyzetképet sikerüljön felvázolnom, mérlegelnem kellett a közösségek önreflexiójának alapos összehasonlítása és a hivatalos szakirodalom adatgyűjtése között, amiben sok esetben a pártatlan szakirodalom véleményének elfogadására hajlottam. Forrásaimat a cikk végén közlöm, hogy az olvasó saját belátása alapján akár felül is bírálhassa döntéseimet.

Azt azonban előre kell bocsátani, hogy az egyházi megosztottsággal kapcsolatos műveltségünk bizonyítása, az azt érintő vallásos közösségekben nem garantál gyors és maradandó kapcsolatteremtést. Kérem, hogy ezzel a türelemmel és megosztottsága ellenére a kereszténység melletti igazi elvi és gyakorlati kiállást magáénak tudó nemzet iránti tisztelettel morzsolgassuk a következő sorokat.

Örmény Apostoli Egyház

Az, hogy ezt az egyházat tárgyaljuk az első helyen, *prima facie*² két dolgot is jelent. Ez az az egyház, amelyik a kereszténység felvétele óta kontinuos módon van jelen az örmény identitás és kultúra megőrzésében. Másodszor azt is, hogy nem csak ez az egy örmény keresztény egyház létezik.

Az apostoli egyház mint szervezet Világosító Szent Gergely hatására és IV. Tiridatész király megtérése és rendelkezései nyomán kezdett kiépülni. Tekintve, hogy alakulása idején egyetlen keresztény egyház létezett még és az nyelvi, rituális és hitelvi tekintetben bizáncinak volt tekinthető, az örmény egyházat a keleti kereszténység ezen ágához sorolhatjuk némi pontosítás kíséretében.

Mi az, amiben ortodoxnak tekinthetők?

Elfogadják az első három egyetemes zsinatot: Nikea (325), Konstantinápoly (385), Efézus (431). A teljes Szentírást *astuadsashunts*-nak, azaz *Isten lehelletének* tartják. Azt nemzeti nyelven olvassák, amire a Meshrop Mastots (c. 361- 439) szerzetes által életre hívott csoport, a *T'argmanits vardapetk* fordított le megtértemve ezzel az örmény irodalmi nyelvet és a göröggel megegyező olvasási irányú egyedi ábécét. 451-ben a sasanida perzsa birodalommal kiújult vallási-hatalmi bekebelezési kísérlet miatti háborúban ez az egyház hitvallást tett: „*ettől a hittől senki sem tántoríthat el minket, sem angyalok sem ember, sem kard, sem víz, sem kínzás (...) itt alant a földön nem választunk más urat a helyébe és a mennyben sem imádunk más Istent, mint Jézus Krisztust.*”

Máriát *Astuadsadsin*-nak, azaz Isten-szülőnek tekintik. Elfogadják és gyakorolják a szerzetességet és az

¹ Tényleges (latin) – *A Szerk.*

² Első látásra (latin) – *A Szerk.*

ettől külön választott remeteséget, amelyeket az alábbi típusokba sorolnak: *abeghayi* (vallásos szerzetes), *miandzant* (a remeték tanítója), *menaketsat* (magányos szerzetesek előljárói), *vanerayit* (szerzetesrendek felvigyázói), *anapataworat* (sivatagban lakó minden egyházi vezető tanítói). Ortodoxiához sorolja őket az is, hogy az egyházszervezet tekintetében elfogadják a helyi közösségek Autokefaliáját (saját kormányzáshoz való jogát).

Miben különböznek az ortodoxiától?

A Trisztagion himnusz örmény változatában Krisztus kereszthalálát Isten halálának, az Atya szenvedésének tartják. Ebben az értelemben az ortodoxia szemszögéből egyrésztől *miafüziták* (azaz nem tartják Krisztus emberi és isteni természetét elválaszthatónak), másrészt *patripassziánusok*, akik tagadják az Isten szenvedésmentességének tanát.

A 451-ben kiadott kalkedoni hitvallást nem fogadják el. Az összes későbbi zsinati rendelkezést illetően pedig nem adtak ki nyilatkozatot.

Egyházuk élén nem patriarcha, hanem katolikosz áll. A folytonos vándorlás miatt azonban az örmény keresztényeknek nem egy, hanem kettő katolikosza van. Egy Ecsmiadzinban, egy pedig a libanoni Anteliászban. Bár I. Karekin páratlan történelmi lehetőséghez jutva egyszerre töltötte be mindkét katolikosz szerepét, a két státuszt nem volt képes egyesíteni. A két katolikosz egymáshoz való viszonya figyelemreméltó. Különösen akkor, ha figyelembe vesszük a történelmi kialakulásukhoz vezető okokat. 1054-ben az örmények akkori fővárosa, Ani, elesett. Ez hatalmas örmény vándorlási hullámot váltott ki, amelynek célja Kilíkiá volt. Az itt megalakuló új királyság váltakozó fővárosaiban székeltek az akkor még szinguláris katolikosz. 1441-ben azonban I. Virapetzi néven Ecsmiadzinban katolikoszt választottak. Ekkor volt először két egyházi vezetője az örmény népnek. Az azóta a libanoni Anteliászban székelő kilíkiái katolikosz a szent Ecsmiadzinban megválasztott „minden örmények katolikoszát” nemcsak elismeri, hanem primátusát³ is elfogadja.

Örmény katolikus egyház

A római katolikus egyház azon törekvése, hogy az örményeket a pápai fennhatóság alá vezesse, igen korai időszakra vezethető vissza. A dominikánusok *Fratres Unitores* néven már az 1330-as években működtek Örményország szívében. A katolikus misszió kiteljesedése azonban a jezsuiták nevéhez fűződik és francia segédlettel jött létre. XIII. Gergely 1575-től folytonosan szorgalmazta a keleti keresztények, köztük az örmények betagozását a katolikus közösségbe. Ez az elhatározás vezetett a Congregatio de Propaganda Fi-

dei 1622-es megalakulásához, majd a poliglott tagsgú, vallási irodalmat nemzeti nyelveken közlő *Collegium Urbanum* 1627-es elindításához. Richelieu azon buzgalma, hogy az örmény Bibliát szinkronba hozza a Vulgata szövegével, az örménység iránti érdeklődés soha nem látott hullámát indította el az európai könyvkiadásban. 1633-ban kiadták Francesco Rivela latin-örmény szótárát, majd más okokból, de az érdeklődést szintén mutatva 1666-ban Amszterdamban jelent meg örmény Biblia nyomtatásban. A jezsuiták és kapucinusok missziójának első lépcsője az Isztambulban, Izmirben és Aleppóban létrehozott központjaikból induló tevékenységek lettek. Komoly katolikus központtá vált Lviv is, ahol a XVII. században jelentős örmény lakosság élt. Itt alapította meg a francia származású és örmények közötti missziót vezető Clemens Galanus 1664-ben a Collegium Pontificium Leopoliensis Armenorum hivatalt. Ő volt a szerzője a három kötetes, az örmény egyháztörténetet az európai olvasók számára először bemutató *Conciliations Ecclesiae Armenae Cum Romana* című műnek is.

A hivatalos megalakuláshoz azonban két irányzat létrejött vezetett. Az egyiket az Ecsmiadzinban tanult, de 1693-ban az addigra komoly katolikus missziói központtá nőtt jezsuita szervezet hatására római befolyás alá kerülő szerzetes Mxit'ar Sebastici hívta életre. A később róla elnevezett irányzat a néhány évszázadig haldokló szerzetesi mozgalom újjáéledésének egyik vezető elemévé vált. A szervezet a növekvő antikatólikus támadások hatására Velencébe menekült, majd engedélyt kapott San Lazzaro szigetén való letelepedésre. A szerzetesi közösség végső formájában erős római hatásra a bencés rend szabályzatát vette magára.

A másik irányzat valójában a jezsuita misszió direkt vezetésével alakult 1740-ben, amikor a korábban már említett aleppói központban Avraham Arciweant I. Avraham Petros néven katolikus uniós pátriárkává választották azóta is minden egyes katolikus pátriárkának a nevében a Petros is benne foglaltatik). Így az a furcsa helyzet állt elő, hogy az Ottomán Birodalomban működő tényleges belső autonómiával bíró örmény egyházi *millet* valójában két egymástól elvált közösség terévé lett. Az örmény autonóm *millet* vezetője a konstantinápolyi örmény pátriárka volt, aki természetesen opponálta⁴ a katolikus vezetés szándékait. Szükség volt tehát egy örmény katolikus *millet* létrehozására is, de ez csak az ottomán erők görög függetlenségi háborúban elszenvedett veresége után, 1831-ben történt meg. Az örmény katolicizmus a Mxit'ar vezette irányzathoz képest sokkal nyíltabban hordozta a latin közösséghez való tartozását, ezért a szerzetesi közösség az örmény apostoli egyházhoz való visszatérés reményében az új-

³ Elsőbbség, fennhatóság (latin) – A Szerk.

⁴ Ellenkezik vmivel (latin) – A Szerk.

racsatlakozás mellett foglalt állást. Bár a katolikusok megalakíthatták saját autonómiájukat, vezetőt küldhettek Isztambulba, nem ők lettek az utolsó hivatalosan is bejegyzett *millet*.

Az első örmény evangéliumi egyház

Az 1810-ben egy vihar utáni imakör nyomán öt Williams College-i hallgató megalakította az American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM), amely az egész világot missziói területként jelölte meg. A néhány évvel később egész Kínát, Sri Lankát, Indiát és a Közel-Keletet behálózó szervezet az örmények között is végzett missziói munkát, aminek hatására 1830-ban a konstantinápolyi örmény pátriárka és az ecsmiadzini katolikosz tiltakozása ellenére iskolákat nyitottak több nagyvárosban, köztük Izmirben is. Céljaikat politikai szándékok is követték. Nagy-Britannia, Egyesült Államok és Poroszország támogatását is sikerült megnyerniük ahhoz, hogy protestáns örmény *millet* jöhessen létre. Ennek megalakulása azonban több perspektívából is szemlélhető minden faktuális ellentmondástól mentesen, pusztán a hangsúlyok különbsége hordoz végzetes különbségeket az események megítélése tekintetében.

Az első örmény evangéliumi egyház saját megalakulását 1846. július 1-re teszi, amikor őket az Örmény Apostoli Egyház exkommunikálta. Első hivatalos gyülekezetük megalapítása is erre a dátumra tehető. Ekkor jött létre az első különálló közösségük Konstantinápolyban. Nehézséget jelent azonban, hogy ez a közösség önmagát már 1936-ban kis közösségnek, működő gyülekezetnek tekintette. Nehézséget jelent az értelmezésben továbbá az is, hogy a Bejrútban működő örmény evangéliumi közösség is elsőnek tartja magát, és alapítását az amerikai misszió előtti dátumra, 1922-re teszi, ami hitvallási elkötelezettsége és az amerikai protestantizmus lényegi egyezése miatt nem mentes az ellentmondástól.

Azt, hogy az evangéliumi közösség alakulása inkább az amerikai protestantizmus hatására vagy éppen az apostoli egyházban közösségi bibliaolvasás hatására keletkező másképpen gondolkodók parányi 13 fős közösségéből indult ki, nehéz eldönteni. Az mindenesetre fontos szempont lehet a kérdés eldöntésében, hogy az evangéliumi közösség majdnem teljes tagsága az évek folyamán az Egyesült Államokba illetve Kanadába emigrált.

Kedves olvasóim, hogy érezzék a bevezetés nyitottságát és befejezetlenségét, kérem zárásként olvassák el a első örmény evangéliumi egyház hitvallásának főbb elemeit!

„Csak a Szentháromságot lehet imádatban részesíteni. Ikonok, ereklyék és a kereszt inkompatibilisek a Lélek vezetésével és az Evangéliummal.

A Biblia az egyetlen hiteles zsinórmérték.

Krisztus az Egyház egyetlen feje és üdvözítője, csak általa lehet megváltáshoz jutni.

Üdvösség csak hit által érhető el. A cselekedetek nem üdvöszerzők.

Bármely keresztény közösség alapíthat gyülekezetet. Két szentség létezik: keresztség és úrvacsora.”

Erős Máté

Felhasznált irodalom

Cowe, S. *Peter Church and diaspora: the case of the Armenians in The Cambridge history of christianity: Eastern Christianity* (ed. Angold, M.) CUP 2008 Cambridge
Nersessian, V.N. Armenian Christianity in Blackwell companion to Eastern Christianity(ed. Parry, K.) Blackwell 2007. Cambridge

Panossian, R. The Armenians from kings and priests to merchants and commissars Hurst&Co. 2006. London
Redgate, Elizabeth Armenians Blackwell 2006. Cambridge

Thomson, R.W. Armenians in The Cambridge History of the Byzantine Empire (ed. Shepard, J.) CUP 2007. Cambridge

Egyházi önreflexiók:

http://en.wikipedia.org/wiki/First_Armenian_Evangelical_Church

http://en.wikipedia.org/wiki/American_Board_of_Commissioners_for_Foreign_Missions

http://en.wikipedia.org/wiki/Armenian_Catholic_Church

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/177347/Eastern-rite-church>

http://en.wikipedia.org/wiki/Armenian_Apostolic_Church

<http://www.armenianprelacy.org/>

http://www.armeniancatholic.org/inside.php?lang=en&page_id=10

„Ha az ember órákig ül mozdulatlanul, a természet bekapcsol a körforgásába, mintha te is *fa* lennél.”

*

„A kedvencek könnyen elvesznek. Vagy kellemetlen helyzetbe kerülnek. Ehhez, hogy úgy mondjam, velük született tehetségük van.”

*

„Az átkok tiszta elektromos áramként rázzák a testet, átjárják az utolsó hajszálalig, ahelyett, hogy arra sújtának, akiknek szánták őket.”

*

„Tanulj meg hallgatni, (...) könnyebb lesz az életed.”

*

“A szabadság benned magadban van.”

*

“Nincs drágább, mint ami igaz.”

Mariam Petroszjan (örmény író és animátor)

IFI SAROK



Ha megfejted a rejtvényt, megtudhatod, hol olvashatsz a Bibliában a képen dolgozó asszonyról.

1. _____
2. ____
3. _____
4. _____
5. _____
6. ____ _____
7. _____ _____
8. _____
9. ____ _____

1. A neve jelentése: kőszikla.
2. Zsidó király Benjámin törzséből, Sámuel kente királlyá.
3. A hitetlenkedő tanítvány neve.
4. A bűn zsoldja a (Róma 6,12)
5. A Biblia 11. könyve
6. Mózes 5. könyvét más néven szokták így nevezni.
7. Ezt válaszolta Jézus a kísértőnek a pusztában : Nem csak él az ember. (Máté 4,4)
8. Jézus mondta magáról: Én vagyok a világ (János 8,12)
9. Hogy folytatódik az igevers? Mert úgy Isten e világot. (János 3,16)

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Az ember por: munka s fáradság neki tragédia, s végül nincstelenként kell elbuknia...

A BWV 59-es kantáta (Ki szeret engem, beszédem megtartja – *Wer mich liebet, der wird mein Wort halten*) 1723 Pünkösdjére íródott, azonban nem biztos, hogy ekkor el is hangzott, ugyanis a fennmaradt szólamanyag egy évvel későbbi, 1724. május 28-ra készült el. A szöveg Erdmann Neumeister tollából származik. Az előadó-apparátus feltűnően takarékos. A zenekar (amelyben pl. nincs egyetlen fafúvósok sem) a két trombita és az üstdob révén mégis méltóképpen ünnepélyes. Csupán két énekes szólista van, s a kórus kizárólag a korált szólaltatja meg. E jellegzetességek és a zenei anyag visszafogottsága alapján feltételezhető, hogy a kompozíció egyetemi istentisztelet számára íródott.

1. Duett (szoprán, basszus): A tétel János evangéliumának egyetemes szeretetre vonatkozó szakaszát idézi (Jn 14,23). A két énekes-szólista kánonban követi egymást. A kánonikus szerkesztés kettős szimbolikát hordoz: egyrészt maga a *szeretet* erős kapocsként fog össze, másrészt Jézus beszédének *megtartása* szintén a szigorú kánon révén válik érzékelhetővé.



(Más kantátaiban, illetve korálfeldolgozásaiban is többször alkalmazza Bach a kánon szerkezetet, ha a Szentírás – pl. a Tízparancsolat – *engedelmes követésének* fontosságát kívánja kihangsúlyozni.) Az evangéliumi szakasz utolsó, ötödik elhangzásakor az egymást eddig *követő* kánon dallamok *összeérnek*, az előadók egyidejűleg, párhuzamban énekelnek (*canon sine pausis* = szünet nélküli kánon). A „mennyei geometriában” a „párhuzamosok eme végtelenben való találkozására” az *unio mystica*, az Istennel való egyesülés, amelynek zenei ábrázolása Bach alkotóművészetében gyakran ilyen dallampárhuzamok révén valósul meg. (Ld. pl. a 172. kantáta 5. tételét – Élet és Világosság 2013. januári szám.) „*Ki szeret engem, beszédem megtartja, s Atyám azt szeretni fogja, és mi hozzá fogunk menni, s ott fogunk lakni nála.*” (Li-

edemann Ákos fordítása. Világhálón meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=f5eJ1Rzbsv8>) Érdekes megismerni e tétel két évvel későbbi (1725. május 25.) változatát is (BWV 74:1), amely a duettet kórusává bővíti, a zenekart három oboával és egy harmadik trombitával gazdagítva. A hangzás kétségtelenül pompásabb, ugyanakkor a kánonok az ósváltozathoz képest itt kevésbé plasztikusan rajzolódnak ki: http://www.youtube.com/watch?v=kOtozhH3l_w

2. Recitativo (szoprán): A vonósok által kísért énekbeszéd az emberi nem gyarlóságát, restségét, létezésének efemer voltát írja le. E riasztó hiábavalóságból csupán a jézusi-isteni irgalom és szeretet képes kiragadni az arra érdemes lelkeket: *Ó, milyen kitüntetés, / Mely Jézus által ér, / Ki méltónak ítél, / Hogy ígéri: / A szívünkbe majd betérni / Az Atya és a Szentlélek kész. / Ó, milyen megbecsülés! / Az ember por, / Ki öntelt mindenkor, / Munka s fáradság neki tragédia / S végül nincstelenként kell elbuknia. / Mit tegyünk hát? A legfőbb Úr mondja: / A szívünk mélyén akar / Otthonra lelteni hamar. / Ó, mire képes irgalma? / Mert szeret, arra készlet: / Szeresse Őt is minden lélek!*

3. Korál: A Szentlélek eljöveteleért fohászkozó korál – a vonósok részben önálló szólamai révén – a szokásos négy-szólamúságnál többnek hat – talán utalásként „e föld soknyelvű népeire”: *Ó, jöjj, Szentlélek Uristen! / És töltésed be most teljesen / Híveidnek szívét és lelkét, / S gyújtsd bennük fel, mi Benned ég! / Ó, ragyogtassad fényedet, / Hogy hitben egybegyűljenek / E föld soknyelvű népei / Tenéked dalban hálát zengni. / Halleluja, halleluja!*

4. Ária (basszus): A hegedűkíséretes ária (mely után Bach bejegyzése szerint egy korálnak is el kell hangzania) a 2. tétel üzenetét fűzi tovább: a mulékony földi lét örömeit az örökkévalóság, az isteni dimenziók összefüggésébe helyezi: *A világ összes királysága / Itt annak minden fényével / Nem ér a boldogság nyomába, / Amellyel csak az Úr tölt el: / Ki úgy ül szívem mélyén trónra, / Mint hogyha az a mennyben volna. / Ó, Urunk, mily boldog érzés ez! / Még inkább ilyen akkor lesz, / Ha itt lenn véget ér majd pályánk, / s a mennyben ott hon vár ránk.*

Göncz Zoltán

ÍGY ÍRUNK MI

Nagyapa válasza – Anyák napjára

– Nagyapa, szereted te nagymamát?

A kérdés egy fáradt, kánikulai napon, estefelé hangzott el a falusi ház hátsó udvarán, ahol nagyapa gallyakat aprított a kisbaltával.

A kérdést nagyapán kívül pár gerle hallotta az eperfán, mézédés gyümölcsköstolgatás közben, meg a vöröslő taréjú kendermagos kakas, a kislétra tetején, ahol felügyelte kapirgáló tyúkjait. Hosszú nyakát kinyújtva, üvegszemével élesen figyelt a kisfiú hangjára, akit évek óta jól ismert.

Nagyapa nyugodtan és komótosan aprította a gyümölcsfákról és különböző bokrokról lemetszett gallyakat, ágakat, melyekre naponta szükség volt ebéd- és vacsorafőzés idején a tűzhelybe.

A kérdés tehát elhangzott, de válasz nem érkezett... A kisfiú arra gondolt, hogy nagyapa a faaprítás zajában talán nem hallotta, amit kérdezett tőle.

Kicsit várt, miközben a felette elhúzó gólyát figyelte, amint hosszú csőrében ágat vitt fészke megerősítéséhez. Már kikeltek a kiscigolyák. Aztán újra föltette a kérdést, pontosan azokkal a szavakkal, mint először.

De csak Bodri kutya mérges vakkantását lehetett hallani, amint egy szemtelen legyet zavart el az orráról. Bosszúsán mordult egyet és hangosan összekattintotta az állkapcsát, hogy elkapja.

A kisfiú csodálkozva és egy kicsit megbántódva nézett nagyapa felé, mert nem tudta mire vélni a hallgatását. Szomorkásan megfordult, és indulni készült. De nagyapa hangja megállította.

– Tudod, kisenokám, erről a pár rózságról minden tüskét le kellett ütnöm, hogy amikor nagymama a tűzre rakja, nehogy megszúrja és megvérezze a kezét!

A kisfiú boldogan elmosolyodott, s kiscsikó módjára leszaladt a folyópartra, ahol kavicsokat dobált a vízbe.

Marxné Zsuzsa

Marxné Zsuzsa
Gyermekdal

Szappanbuborék száll, közben
a gyermek, derűs-magában
halkan énekel, nem is tudja
tán, hogy hangok bújnak elő
belőle, csak jámborul dalol.
Álmos kottafejek szellőznek
a napon dalpárnáikon, aztán
felszöknek, röppenek hirtelen,
Összefonódva zuhannak,
majd megállnak némán,
kivárva egy szünetjelet...
Összekoccanásuk nem hallható,
csak szappanharmat permetez.
Mélykék az ég, rajta repülőgép
csíkok, mint óriás kottavonalak,
készülő roppant szimfóniához.

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

Kenyérkeresők

Ha a munka témája kerül szóba ma Magyarországon, nagyon nehéz megkerülni azokat, akik számára a munka megszerzése, megtartása – egyáltalán a munka világába való bekerülés állandó kihívást jelent. Akadnak olyanok, akik többedik generációs munkanélküliek: szüleik, esetleg nagyszüleik sem rendelkeztek állandó munkahellyel. A többségi társadalom (melynek tagjait ez a kérdés kevésbé érinti) ritkán viseltetik megértéssel, jóindulattal a lemaradók iránt. Mikor felmerült, hogy e havi számmunk témája legyen a munka, kézenfekvőnek tűnt, hogy látogatást tegyék azoknál, akiket oly kevés rokonszenv övez.

Budapestről menet legalább három órát kell az autóra szánni, hogy az ország legszegényebb részébe eljussunk – vonattal ez még több. Olykor félóra is elég (vagy átmenni az utca egyik oldaláról a másikra), hogy az ember egy másik világban találja magát, de itt tényleg nagyon más. Tudom, könnyű volna a témához alanyt találni bárhol az országban, sokan érintettek az elmúlt évek nagy újításában, a közmunka programban.

Szociális munkás ismerősöm, kollégám kalauzol. Egyházunkat képviseli ebben a sok szempontból hátrányos régióban. Tudja, hová, kihez érdemes menni. Első utunk Zs-be vezet.

Sz. Andorral találkozunk. Azt mondja, a településről jelenleg körülbelül hatvanan vesznek részt közmunkán. A családjából ő és a felesége. (Tíz gyermeke, tizenegy unokája van.) Eltérő, kit mennyi időre fogadnak fel. Őt és a feleségét ebben az évben 5 hónapra... Azt mondja, nem minden család talál munkát; előnyt élvez, aki jóban van a polgármesterrel. És hát az 50 év felettiek helyzete szinte reménytelen.

Andor nem tudja, mi a közmunka lényege. Semmi értelmét nem látja. Úgy véli, csak kitalált takarómunka, hogy úgy tűnjön: Magyarországon csökkent a munkanélküliség, de valójában senki nem tud megélni belőle. Már évek óta nem tudja befizetni a csekkeket. Pedig júniustól-szeptemberig idénymunkában dolgoznak a fiai is – 450-500 Ft-os órabérért, olykor napi 10 órában.

No, de aki közmunkában vesz részt, nemigen tudna napszámba menni, ezért előbbit nem vállalja.

Általában 8 órában végzik a közmunkát, a családosok 59, a nem családosok 49 ezer forintot kapnak kézhez. Ha valakinek tartozása van, azt ebből levonhatják.

Andor gyermekei, unokái legtöbbször iskolások. Némelyikük részt vesz közmunkában, mások munkanélküliek. Hegesztő, konyhai kisegítő, virágkötő végzettségűek.

Felesége most uborkaágyást készít elő, ezt a feladatot kapta, jobbra gyümölcscsel, krumplival, dohánnyal dolgoznak.

A férfi tavaly csoportvezetőként vett részt a közmunkaprogramban (azért valamivel több pénz jár), de idén ez nem adatott: érettségivel rendelkezik ti., de ide jobban jönne a szakmunkás végzettség. Pedig szeretette vezetni a brigádokat (tíz-húsz embert egyszerre). Árkot ástak, rendbe tették a csatornát, szemetet szedtek. Volt tekintélye az emberek előtt, meg tudta velük beszélni, amit kellett.

Most több a baj, mondja Andor. A közmunkaprogramban résztvevők között több a roma (rosszabb az általános szociális helyzetük), és nem roma csoportvezetők is vannak, akik fölényesebben, nehezebben találják a hangot a brigáddal.

Kérdezem tőle, miből él egy négy gyermekes család? Magukat hozza példaként, ha négy gyerekkel számol. A családi pótlék összesen 64 ezer forint a gyerekek után, kap 28405 forint rehabilitációs járadékot (45 százalékos ugyanis a szíve miatt). A felesége 59 ezret keres, ha van közmunkája, ha nincs, 22800 forint „foglalkozást helyettesítő támogatást”.

Aztán sorolja a kiadásokat: a villanyt, a fűtést, a kocsit, a havi két gázpalackot. Nagyon hamar meghaladjuk a bevétel összegét.

Szégyellem, hogy kínomban nevetek: mondja meg, hogy nem hálnak éhen?, kérdezem. Hitelre vásárolunk a boltban, feleli. A boltos reménykedik, hogy egyszer csak fizetünk. Pedig sokszor pórul jár. Van, aki néhány százezres tartozást hátrahagyva másik boltba kezd el járni, és sosem tudja törleszteni az adósságát.

Sz. Andor néhány kis gyülekezetet pásztorol a környéken. Megkérte a testvéreket, segítsenek az útiköltségben, különben nem tud menni.

Elbúcsúzunk, és átmegyünk N-be. A meglátogatott család utcája (jellemző módon) a település legszélén található, csak a hivatalos dokumentumok szerint aszfal-

tozott. (A polgármester szerint a cigánygyerekek lábát csak feltörné...) Bár az idő száraz, könnyű elhinni a most is gumicsizmát viselő házigazdának, hogy eső után alig lehet a hatalmas sárban közlekedni. A ház mögött kert, itt zöldséget, babot, krumplit, hagymát termesztnek.

A polgármestert nem látták még sosem arra, nevetnek, mikor felteszem a kérdést. Itt egy kicsit pozitívabban gondolkodnak a közmunkaprogramról. A házigazdát eleve szokta alkalmazni a helyi erdész, szeret is menni. Az udvaron ácsorgók közül ugyan van, aki évek óta nem kap lehetőséget, de többen részt vesznek az óvoda felújításában. Mások 30 nap önkéntes munkát végeznek éppen, ez után lehet ugyanis csak szociális járadékot kapni.

Megérkezik a szembeszomszéd, Marika, aki jelenleg is közmunkában vesz részt, négy hónapra kötöttek vele szerződést. Szemetet szednek egész álló nap. Azt mondja, a közmunka programok sajnos mindig a település belsejére korlátozódnak, az ő környékükre sosem jutnak el – viszont így legalább keres valamennyi pénzt. Fárasztó a szemétszedés (megvallom, én nem is értem, hogy lehet ilyen sok szemét egy kis településen), borzasztó mennyiségű, undorító dolgot takarítanak el (sokszor enni sem tud utána), de legalább a jó levegőn tartózkodhat. Konyhai, iskolai, egyéb, épületben végezhető munkára nem a romákat szokták beválogatni amúgy sem, teszi hozzá fáradt mosollyal.

Mindenki reménykednek, hogy télen is alkalmazzák őket, olyankor fát vágnak, havat lapátolnak, sózzák az utat – így éppen hogy életben tudnak maradni. Marika örül a közmunkának, mert akár 100 ezer forint is bejöhethet havonta – négyükre. Korábban alkalmi munkát végeztek, segílyt kaptak.

Nem könnyű bejutni itt sem a programba, polgármesterfüggő, kit vesznek föl, és jobbra ugyanazokat alkalmazzák mindig. Az itteniek is nehezményezik, hogy a roma nőket nem alkalmazzák óvodákban, idős otthonokban, őket rögtön kirakják utcai, szabad ég alatt végzendő munkára. És bizony, a nem romákat sokkal gyorsabban fölveszik. Előnyt élveznek általában az egyedülállók, kisebb családdal rendelkezők is. Nem azok, akik jobban rászorulnának. Olyan még sosem fordult elő, hogy romát választottak volna a településen brigádvezetőnek.

Végül a közeli K. városkában látogatjuk meg Verát. Albérletben lakik. Két felnőtt fia van, sőt, egy unokája is. Meglepődöm, harmincasnak gondoltam volna.

Szobafestő férje vagy 100 kilométerrel odébb kapott munkát, két-három hetente látja, ez nagyon megviseli. Sosem voltak még ennyi ideig távol egymástól. Azt mondja, néha sírdogál is. De örültek a munkának, mert majdnem közmunkára kellett mennie a férfinak, utolsó pillanatban jött ez a lehetőség. Két hónapra jelentették be, egyelőre. Lehet, hogy alkalmazzák tovább is, de feketén. Kevés a munkalehetőség. Szegényebbek az emberek, kevesebbet festetnek, építkeznek.

Egyik fia szintén szobafestő (már nő, kisgyermekes), jelenleg közmunkaprogramban vesz részt. Utcát kell sepernie, szégyenkezik miatta. Vera bevallja, protekció kellett ahhoz, hogy a fiát ne csak a 30 napos önkéntes munkára alkalmazzák, ami után a rendszeres szociális segély járna.

Másik fia rendőrnek tanult, nagyon lelkiismeretes. Még otthon lakik, az ő fizetéséből állják a csekkeket. Most félnek, mert 13 év után lehet, hogy költözniük kell – pedig közel egy millió forintot költöttek eddig a lakásra, fürdőszoba sem volt, mikor beköltöztek. Mivel neki van munkája (közalkalmazott, 9 éve takarít, naponta 16 irodát egyedül, bérkompenzációval 71 ezer forintot kap kézhez), és a férjét bejelentették az önkormányzathoz, azt mondták, nem rászorulók.

Vera szereti a munkáját, azt mondja, nem menne máshová dolgozni. Igaz, rengeteg a munka (egyedül csinálja, így csak akkor marad otthon, ha annyira beteg, hogy lábra állni sem tud), kevés a fizetés, de szereti a munkatársait.

Eszünk még egy pogácsát, megisszuk a kávékat, amivel Vera várt bennünket, és már sötétedik, mire elindulunk hazafelé.

Gyönyörű, verőfényes napsütésben volt részünk az út során. Zöldül a határ, virágba borul lassan minden. Ilyenkor könnyebben hisszük, hogy minden jóra fordulhat, a tavaszi szél nemcsak vizet, hanem reményeket is áraszt. Mégis, furcsa kis szégyenkezést, nyugtalanságot érzek. Mindig olyan más tükör által homályosan látni, olvasni valamiről, mint színről-színre látni. És nem értem, hogy van ezeknek az embereknek erejük mosolyogni, küzdeni, alávetni magukat a megalázó procedúráknak. Őszinte leszek: nem értem, hogy nem halnak éhen. És az jár a fejemben: akármilyen közel hajolunk, sosem érthetjük igazán, milyen beleszületni egy ilyen helyzetbe, mikor szakadatlan küzdelem, hogy magunknak, a gyermekeinknek, a külvilágnak bizonyítsuk: jogunk van az élethez. Miközben sokszor a mindennapi kenyér sem adatik meg.

Iványi Margit

Rendszeres szociális segély (évi 30 munkanap után, családonként egy fő)	44.508 Ft (maximum)
Rokkantsági járadék	33.330 Ft
Gyermekgondozási segély (GYES)	28.500 Ft
Családi pótlék (három- vagy többgyermekes család esetén)	16.000 Ft (gyermekenként)
Foglalkozást helyettesítő támogatás (családonként egy fő)	22.800Ft

HÍRMOZAIK

Ábrahám Furus Ferencnére (Veronka nénire) emlékezünk

*„A diófás kertekbe mentem alá, hogy a völgynek zöld füveit lássam; hogy megnézzem, vajon fakad-e a szőlő, és a pomagránátfák virágnak-e?”
(Énekek Éneke 6,8)*

A Rózsa utcában van a ház, ami Veronka néninek hosszú évtizedeken át otthont adott, ahol az udvaron a nagy diófa áll. Még fiatalon ültette, messze előre tekintve, vékony héjú diót rejtve a földbe. Ma is vastag páncél védi a fa gyümölcsét, majdhogynem roppanthatatlan. Mintha csak Veronka néniről szólna ez a kis története, aki oly finom, törekeny volt mindig is, és roppanthatatlan.

1923-ban született Szegeden. A valamikori Kraller-birtokon meghúzódó „kralleri házban” nőtt fel öt testvérével, ott járt iskolába is. Késő őszig mezítláb, merthogy nem tellett cipőre. Az iskola, a ház szigorú, időnként rideg nevelését a későbbiekben férje, Furus Ferenc szelídsége orvosolta, majd gyermekei, Marika és József megszületése, és unokái, Judit, Krisztina, Betti, Zoltán, Balázs és (jelenleg) tizenegy dédunokája. A szülői tiszteletre és a munka megbecsülésére nagy hangsúlyt fektető nevelésének hatása a későbbiekben is megmutatkozott: mindig dolgozó, kemény életet élt. Iskola évei után hamar munkába kellett állnia. Az 1930-as évek legvégén egy zsidó családnál volt cseléd egészen munkaadói deportálásáig, melynek szörnyű emléke haláláig elkísérte. Hazakerült, majd 1947-ben házasságot kötött Ábrahám Furus Ferencsel, akit 2000-ben veszített el. A fiús családból, erős anyától származó férjével állatokat gondoztak, házat építettek, diófát ültettek a négy tyúkért vásárolt telkükön.

Amikor csak tehetett, olvasott. Gyakran üzent gyermekeivel „Dezső bácsinak” a könyvtárosnak, hogy valamilyen jó könyvet neki is küldjön. Szüntelenül virágokat ültetett, a paprika sorok végén mindig petúniát nevelt.

A katolikusnak keresztelt Veronka néni 1952-ben kezdte látogatni a metodisták által szervezett alkalmakat – Etus néni bátorítására, mint sokan mások is. Szabó Andor lelkészről a mórachalmi parókia jelenlegi lelkészéig mintegy hat igehirdető szolgálatát hallgatta.

Gazdag örökségéből – derűjéből, szelídségéből, szeretetéből, tisztalelkűségéből, Bibliát olvasó mély Isten-

hitéből – ma is gazdagodva, emlékét öleli: családja, rokonai, barátai, szomszédjai, a Mórachalmi Gyülekezet és valamennyi gyülekezetünk, melyekben sokan vannak ma is, akik ismerték és szerették.

Iványi Gábor jr.
a Szegedi Egyházközség lelkésze

Veronka nénit 2013. március 18-án, életének 90. esztendejében hívta haza az Úr.

Április 15-én 3300 grammal és 52 centiméterrel megszületett Rákos Bence Mózes, Iványi Évi és Rákos András második gyermeke. A kisfiú és szülei jól vannak. Gratulálunk!

Április 29-én különleges vetítésre került sor a Wesley János Lelkészképző Főiskola pincekápolnijában. Groó Diána nagy sikerű kreatív, megkapó dokumentumfilmje Regina Jonasról szól, aki a világon első nőként, dacolva a zsidóság törvényeivel, a rabbi hivatást választotta. Az alkotás ’eredetinek’ tűnő játékfilmként rekonstruálja a hitleri Németországban élő, 1944-ben Auschwitzban meggyilkolt Fräulein Rabbiner Jonas életét. A vetítés után alkalom nyílt beszélgetni a rendezőnővel, illetve vendégül láttuk Kelemen Katát, Magyarország első női rabbiját, aki a Szim Shalom reformzsidó közösség alapítója és vezetője. *(Groó Diána filmrendező, forgatókönyvíró, több díjnyertes film alkotója. Műveiben rendszeresen megjelenik a közép-európai zsidóság, mint téma. Származását élete fontos momentumának vallja.)*

Minden évben megtartott holokauszt megemlékezésünkre május 29-én kerül sor Kisvárdán. A részletekről tájékoztatást a www.metegyhas.hu honlapon, valamint egyházunk Facebook oldalán. Érdeklődni Iklódy László helyi lelkésznel lehet. Telefon: 06-45/420-083.

NYÁRI TÁBOROK – 2013

Július 5 (P) - július 12 (P), Hejce: gyerek-serdülő (8-11 és 12-14 éves korosztály)

Július 13 (Szo) - július 20 (Szo), Hejce: kisifi-ifi (14-19 és 20-25 éves korosztály)

Aug 1 (Cs) -8 (Cs), Hejce: fiatal felnőtt és családos

Aug 9 (P) - 16 (P), Hejce: zenei tábor

Augusztus 16 (P) -18 (V), Nyíregyháza: csendes napok

Idén nyáron megtartjuk hagyományos nyári táborainkat Hejcen, hosszú évek óta változatlan áron.

Gyerek, tanuló: 20 ezer Ft/tábor

Felnőtt: 25 ezer Ft/tábor

Családos tábor díjai: 0-3 éves korig 300 Ft/nap, 3-16 éves korig 1200 Ft/nap, felnőtt: 1800 Ft/nap.

A táborok költsége (az oda- és visszautazáson kívül) minden, a tábor programjához kapcsolódó költséget tartalmaz. Jelentkezni, érdeklődni a helyi lelkésznél vagy központunk elérhetőségein lehet.

Cím: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Budapest, Dankó u. 11. 1086

E-mail: metegyhaz@wjlf.hu Tel.: (06-1) 210-58-36

Táboraink közös vezérfonala:

Megbocsátás, bűnbánat, bocsánat

„Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”.

Egy százalék

Fontos információ: a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség ez évben is várja az 1%-os személyi jövedelemadó felajánlásokat a támogatóink által jól ismert 0444-es technikai számra. Bár a jelenlegi, kirekesztő politikai hatalom a jelek szerint bármit elvehet, amit csak akar, a MET bízik abban, hogy ez a méltatlan és igazságtalan helyzet hamarosan rendeződik, és tudjuk majd érni a MET-nek szánt 2013. évi 1%-os felajánlások tényleges kifizetését.

Másik 1%

Egyházunk mellett a civil szervezeteknek felajánlható másik egy százalékot köszönettel fogadja két intézményünk: az Oltalom Karitatív Egyesület (adószám: 19010409-1-42) VAGY a Wesley János Lelkészképző Főiskola (18056109-1-42).

Adományozás

Hálás köszönet az adományokért! Ha segíteni szeretne, megteheti sárga csekken, vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznapi 8 és 16 óra között), e-mail: metegyhaz@wjlf.hu. Bankszámlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

Képes beszámoló

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálják bennünket a Facebook-on is.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

HÍREK A NAGYVILÁGBÓL

Zsidó sírkövet loptak, betonútba építették

Radnóti Zoltán, a dél-budai Bét Sálom zsinagóga rab-bija hívta fel rá tegnapi blogbejegyzésében a figyelmet, hogy a miskolci keresztény Mindszenti temetőben az egyik betonozott járdába egy zsidó sírkövet építettek be. A rabbi a blogján nemrégiben készült fotókat is közölt az esetről. A Mindszenti temetőben katolikus és evangélikus elhunytak sírjai találhatóak, így a gyanú szerint lopott zsidó sírkövet valahonnan oda kellett szállítani.

A miskolci zsidó hitközség tagjai közül ismerte fel valaki, hogy a Mindszenti temető Dankó utcai oldalsó bejáratánál egy zsidó sírkövön járkálnak át a látogatók. Hétfőn a hitközség tagjai a helyszínen megtisztították a kődarabot és értesítették a hatóságokat. “A reggeli ima után fogtuk magunkat, kijöttünk ide és elkezdtük a sár-ból a kezünkkel kikaparni a követ” – mondta Ráckövesi Péter, a miskolci hitközség tagja. A beépített követ aznap kiemelték.

(Forrás: index.hu)

Kiállítják Jeruzsálemben a rejtélyes Gábiel-követ

Rejtélyes, Gábiel arkangyalról szóló héber szöveggel teleírt ősi mészkőtáblát állítottak ki a jeruzsálemi Izrael Múzeumban.

A térségben a holt-tengeri tekercesek óta nem bukkantak hasonló jelentőségű leletre.

(Forrás: nepszava.hu)

Egyperces áhítat minden napra

Május 1. szerda, A munka ünnepe

„Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2)

Isten feladattal bízta meg az embert ezen a földön – ezt akár munkának is nevezhetjük. Nyilvánvaló azonban, hogy nem elszigetelt, magányos alkotókra gondolt, hanem azt akarta, hogy „munkaközösséget” alkossunk. Ennek nem feltétlenül a hatékonyság a célja, hanem hogy egymást kiegészítsük. Valamiben mindenki jobb az átlagnál, ugyanakkor vannak gyengeségei is, amelyeken csak segítséggel lehet úrrá. Ma hálát adunk munkatársainkért.

Május 2. csütörtök

„Isten munkatársai vagyunk...” (1Kor 3,9)

A korinthusi gyülekezetben frakciók alakultak, ki-ki fölzárkózott egy lelki munkás mögé: Apollóst, Pétert és Pált említi az apostol, aki arra figyelmeztet mindenkit, hogy alapvetően valamennyien mégis inkább Isten munkatársai vagyunk, az említettek pedig legfeljebb „munkavezetők” lehetnek. Nem nekik teszünk tehát szolgálatot, hanem velük együtt munkálkodunk az Úrért.

Május 3. péntek

„...az Ő alkotása vagyunk, teremtetvén általa a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk.” (Ef 2,10)

Látjuk az Örökkévaló teremtő munkáját, az ebben való jézusi közreműködést és Istennek azt a tervét, hogy Őhöz hasonlóan mi is a jót, az értelmeset, az üdvösségesen szépet és igazat munkáljuk tovább. Nem tehetünk tehát akármit. Senki nem hatalmazhat fel bennünket arra, hogy az istenivel szemben bármiféle alkalmilag előnyös, de bűnös döntéseket és tetteket produkáljunk.

Május 4. szombat

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet (...) és látta Isten, hogy minden, amit teremtett, imé, igen jó.” (1Móz 1,1.31)

Az emberi alkotás vagy munka öspéldája az isteni teremtés. Látjuk nagy vonalakban az Úr tevékenységét, a döntés és tervezés pillanatától egészen a „meoig”: amikor is a Teremtő megállapítja, hogy alkotása tökéletesen működőképes, azaz jó. Ma azért imádkozunk, hogy az Úr segítsen, hogy mi is ésszerűen végezzük dolgunkat és törekedjünk a minőségi eredményre.

Május 5. vasárnap, Rogate, Anyák napja

„Kérjétek azért az aratásnak urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.” (Mt 9,38)

Az imádkozás vasárnapján sok lehetséges kérés közül most elkötelezett „szakemberekért” imádkozunk, akik az Isten áldotta magvetés, az igehirdetés eredményét képesek betakarítani. Ez az egyik legnehezebb, leginkább embert próbáló munka; hasonló a régi kézi aratás megpróbáltatásaihoz. Ám e nélkül nincs mindennapi kenyér, nincs mag az új vetéshez, e nélkül kipereg a mag, és az égi madarak elesége lesz.

Május 6. hétfő

„Az én Atyám mindezideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (Ján 5,17)

Jézust gyógyító munkájáért támadják, és arra akarják szorítani, hogy kizárólag az ünnepnap vallási vonatkozásaival foglalkozzék. A hatalom akarja megszabni, hogy meddig terjed az istentisztelet szolgálatának határa. Az Úr azonban a minden pillanatban jót cselekedni kész Mennyei Atya példáját akarja követni, és nem a hatóság engedélyétől teszi függővé szolgálata tartalmát és idejét. Mi ezt a Krisztust követjük.

Május 7. kedd

„Azért jelent meg az Istennek fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.” (1Ján 3,8b)

Vannak emberek, akik nem Isten jó munkájára szegődnek, hanem a gonosz szolgálatában fáradnak el. Vannak kártékony alkotások, ördögi művek. Bizony az értelmes munka egy része ezeknek a haszontalan építményeknek a lebontásáról szól. Mennyi energiát emészt ez fel! De mégis elkerülhetetlen. Ma elkötelezzük magunkat amellest, hogy készek leszünk az Úrral együtt e veszélyes „üzemeket” eltakarítani.

Május 8. szerda

„...az embernek fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon...” (Mt 20,28)

Mindenki szeretne irányítani. Az Úrnak azonban olyan munkatársra volna szüksége, aki Vele együtt kész megfogni a munka végét. Ha a Megváltónak természetes volt lehajolni a koldushoz, leprához, haladoklóhoz, légy te is kész megérinteni, kézbe venni a tennivalót, és engedd át a munkavezetés méltóságát neki.

Május 9. csütörtök, Mennybemenetel

„Én annak az aratására küldtelek titeket, amit nem ti munkáltatok; mások munkálták és ti a mások munkájába állottatok.” Ján 4,38

Egyedül Istenről mondható el, hogy teremtő alkotásának nem volt előtörténete. Ővé a kezdet. Mi azonban mindent csak folytatunk, és akkor cselekszünk helyesen, ha jó alapra építünk. A mennybemenetel fontos üzenete, hogy nem tanácstalanul és előzmények nélkül maradtunk itt, hanem beállhatunk abba a megkezdett munkafolyamatba, ahol az előkészítő munka és a magvetés a mi Urunkat dicsőíti, és előttünk járt munkatársaira, a hithősökre emlékeztet minket. Szép hivatást kaptunk!

Május 10. péntek

„Ő teremtette a földet, az ő erejével, ő alkotta a világot az ő bölcsességével, és ő terjesztette ki az eget az ő értelmével.” (Jer 10,12)

A próféta ebben a fejezetben a bálványimádó pogányok iránti alkalmazkodástól és félelemtől óvja hittestvéreit. Arra figyelmezteti őket, hogy „az istenek, akik az eget és földet nem alkották, el fognak veszni e földről, az ég alól!” Bármilyen történések is, bármekkora hatalmat összpontosítson is akármelyik rafinált politikus a kezében, egyedül Istené a tisztelet, egyedül Ő alkotott rendíthetetlen értékeket, egyedül Ő ég és föld ura!

Május 11. szombat

„Az eget beszélők Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.” (Zsolt 19,2)

Az ember legfeljebb történelmi romokkal dicsekedhet, Isten alkotása azonban megőrizte eredeti szépségét. Az égboltozatot még újrafesteni sem kellett...ma is eredeti, azúrkék szépségében ragyog.

Május 12. vasárnap, Exaudi

„Uram!... keltsd életre a te munkádat...” (Hab 3,2)

A teremtett anyagi világban minden elrontható, amihez az ember hozzányúl, így az mindenképpen Isten általi reformációra szorul. Bizony, be kell vallanunk, hogy a helyreállítás munkája is meghaladja emberi erőnket, és ma azért hívjuk segítségül az Úr nevét, hogy szűkre szabott időnkben és belátható környezetünkben az Úr segítségével eszközök lehessünk a „renovációban”.

Május 13. hétfő

„Nem rabszolga élete van-é az embernek a földön...kívánja az árnyékot, és mint a béres, reméli az ő bérét.” (Jób 7,1.2)

Jóbot a szenvedés tanítja meg annak felismerésére, hogy micsoda különbség van a hozzá hasonló tehetősek és a létért küzdő többség életfeltételei között. A kiszolgáltatott munkavállaló olyan, mint a besorozott katona, akitől feljebbvalói még élete kockáztatását is elvárják. Ma Isten előtti alázattal és együttérzéssel akarunk gondolni (még ha erre valamilyen szenvedés kényszerít is bennünket) azokra, akik sorsa és körülményei kiváltságosabbaktól függ.

Május 14. kedd

„...tulajdon kezeit, munkáit imádták.” (Jer 1,16c)

Nehéz dolga van a prófétának: meg kell indokolnia népe politikai vesszőfutását. Az országra mért csapás igazi oka, hogy a nép vezetői önmaguk teljesítményét bálványozták. A népnek pedig tetszett ez, és utánozták előljáróikat. Örök és általános nyomorúság ez minden nemzet számára, amely nem okul a történelem tévedéseiből, büneiből, és letér az Örökkévaló igaz törvényeinek útjáról.

Május 15. szerda

„...becsületbeli dolognak tartjátok, hogy...saját dolgaitok után lássatok, és tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok...” (1Thessz 4,11)

Az embert, akkor is, ha újjászületett hívő, figyelmeztetni kell, különben ellustulhat és léhaságokra adhatja a fejét. Megvan az istentisztelet ideje, de arra is inteni kell, hogy a lelki kérdések megbeszélését és a hitélet gyakorlását erre az istenáldotta napra tartogassuk, a munkavégzés pedig szóljon arról a tennivalóról, amire becsülettel elszerződünk.

Május 16. csütörtök

„...azt rendeltük néktek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.” (2Thessz 3,10)

Ismerjük ezt az ősi szólásmondást, mely úgy tűnik a thessalonikai ingyenélő hívő emberekkel kapcsolatban fogalmazódott meg először. Abban az időben a gyülekezetek sokkal intenzívebb közösségben éltek. A terített asztalhoz mindenki odaülhetett. Voltak olyanok, akik tudták, hogy nincs ingyen étkezés, annak alapjait serény munkával kell megteremteni. Mások csak akkor mutattak buzgóságot, ha a kanalat kézbe kellett venni. Az apostol arra int, hogy ilyenfajta „munkamegosztás” nem létezik. Mindenkinek ki kell vennie a részét az adás kiváltságából is.

Május 17. péntek

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon építői...” (Zsolt 127,1)

A bölcs király, Salamon nem a munka hiábavalóságát magasztalja a Grádicsok énekében, hanem arra emlékeztet, hogy a munkához szükséges erő és kedv, de a tevékenység sikere is az Örökkévalótól függ, aki együtt munkálkodik a becsületes mesteremberrel.

Május 18. szombat

„Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat, de a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmit se tégy azon...” (5Móz 5,13-14)

A szombat megszentelése (és a munkavégzés tilalma, mely kiterjedt a családtagokra, szolgákra, sőt, a vendégekre és a háziállatokra is) itt, a törvény megismétlésében arra az emlékre épül, hogy Izrael fiai Egyip-

tomban szolgák voltak, akiknek éjjel-nappal robotolniuk kellett. Mindebből nem azt a következtetést kell levonniuk, hogy miután szabadok lettek Isten kegyelméből, az uralmuk alatt lévőket hasonlóképpen kihasználhatják, hanem a szabadok hatalmával és méltóságával biztosítaniuk kell azok alapvető emberi jogait is, akik a maguk erejéből ezt érvényesíteni nem képesek.

Május 19. vasárnap, Pünkösöd

„...hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti befogadván az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét (a minthogy valósággal az is), a mely munkálkodik is ti bennetek, a kik hisztek.” (1Thessz 2,13)

Pünkösöd egyik üzenete, hogy Isten, aki szólt hajdan a próféták által, majd a testté lett Igén keresztül, a Szentlélek kitöltése után, bennünk és rajtunk keresztül válik megelevenítő üzenetűvé. Ez is munka, és pedig Istennek teremtő, sőt, újjá teremtő munkája.

Május 20. hétfő, Pünkösöd

„Úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vettél.” (Zsolt 8,7)

Dávid ebben a zsoltárban emberi létünk kivételes méltóságáról beszél. Fontos erre figyelni, mert a felelősség elhárításának az is egyik formája, hogy túlságosan semminek és porszemnek láttatjuk magunkat. Pedig a zsoltáriró szerint Isten „kevéssette...kisebbé” önmagánál, és (Pünkösöd után különösen is) valóságos döntési hatalmat adott a kezébe. Természetesen az ember nem saját teremtményei felett uralkodik, hanem Isten kezének „munkáin”. Ez a felelősségen túl mély alázat-ra ösztönöz bennünket, de szent komolyság is betölt bennünket ennek ismeretében.

Május 21. kedd

„Munkálkodjatok ne az eledelért, amely elvész, hanem az eledelért, amely megmarad az örök életre, amelyet az embernek Fia ad majd néktek; mert őt az Atya pecsételte el, az Isten.” (Ján 6,27)

Bármily különös, tévednek azok, akik azt képzelik, hogy az ember rendeltetése a hangyaszorgalommal végzett munkálkodás. Igaz, életünknek egy igen jelentős része a „működtetés” a mindennapi kenyér érdekében végzett pénzkereső munka. De a cél mégsem ez. Csupán eszköz, mellyel a célt elérhetjük. Az örök életre megmaradó „eledel” a lélek tápláléka, az egész valónkat megelevenítő isteni ige, ami új életre ébreszt és Jézus kegyelméért új, örökkévaló távlatokat nyit meg előttünk.

Május 22. szerda

„Ímé, a ti mezőiteket learató munkások bére, amit ti elfogtatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleihez.” (Jak 5,4)

Jakab istenhívő, sőt, krisztuskövető embereket ostoroz, akik munkaadóként önző urakként viselkednek. Nem adják ki a munkáért járó bért, hanem lefoglalják mindenféle címen azt, vagy annak egy jelentős részét. És így meglopják munkásaikat. Bizony, mai világunkban is a „segélyért munkát” hamis ideológiájával (vagy a nagyon silány munkabérnek csip-csup büntetések miatti visszatartása által) a kiszolgáltatottak gonosz megrablása zajlik. Gonosz bűn ez, amit tetéz a magukat hivalkodó módon kereszténynek vallók követik azt el.

Május 23. csütörtök

„...méltó a munkás az ő jutalmára...” (Luk 10,7)

Jézus megállapítása a missziói munkát végző apostoloknak szól. A kifejezés egyrészt azt jelenti, hogy jutalomnak kell tekinteni a befogadó család adományát és nem munkabérnek. Másrészt az ellenszolgáltatásnak mindig az adott közösség teherbíró képességéhez kell igazodnia, és nem a mindenütt egységesen igényes munka minőségéhez.

Május 24. péntek

„...az Úr megsemmisíti a te munkádat...” (2Krón 20,37)

Josafát istenfélő ember volt, az Úr szolgálója. Jó dolgokat vitt véghez, „munkáján” Isten áldása volt mindaddig, amíg olyanokkal nem létesített „munkakapcsolatot”, akik erkölcsi ellenkeztek Isten normáival. Az Úrnak erre a „teljesítményre” nincsen szüksége. Boldog az, aki az áldással elért eredményeit nem teszi semmissé méltatlan kapcsolataival.

Május 25. szombat

„Rendeltek azért följük robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák őket. (...) kegyetlenül dolgoztatták az egyiptomiak az Izráel fiait.” (2Móz 1,11-13)

A munka soha nem lehet büntetés és kegyetlen kényszer. Ha a feladat az átlagosnál nehezebb és veszélyesebb, akkor azt a munkaadó csak külön rögzített megállapodással és többletbéért végeztetheti el. Semmilyen kormányzatot nem hatalmaz fel az emberektől nyert megerősítés arra, hogy átlépje a másik élete és jogai tiszteletének határát.

Május 26. vasárnap Szentháromság

„Mert Isten az, a ki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből.” (Fil 2,13)

Ma arra gondolunk, hogy Istennek többféle formában megnyilvánuló munkavégzését ismerhetjük. Láthattuk Őt a világ teremtőjeként és megváltójaként, de akként is, ahogy bennünk munkálkodik és minket a maga munkatársává tesz, velünk a szándékait és elképzeléseit megvalósítja. Ha mindebben szép eredményeket érhetünk el, sosem feledhetjük, hogy kinek tartozunk érte hálaadással.

Május 27. hétfő

„Szegénnyé lesz, aki cselekszik rest kézzel; a gyors munkások keze pedig meggazdagít.” (Péld 10,4)

A mindenkori munkás kísértése a munkaadójával szembeni hanyagság – vagy általában az elvégzendő feladat halogatása, a lustaság. Aki nem szeret dolgozni, ne panaszkodjék a szerény helyzete miatt. A jól és szorgalommal végzett tevékenység is Isten áldásával lehet sikeres, de az Úr biztosan nem ad szerencsét a naplopóknak.

Május 28. kedd

„Azért szerelmes atyámfiai, erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,58)

Az állhatatos, szorgalmas munkást is bátorítani kell, hiszen a feladatvégzésnek nem azonnal mutatkoznak meg az eredményei. Atmenetileg haszontalannak is tűnhet a monoton munkavégzés, s a kívülvaló azt hiheti, hogy az ütemes mozdulatok ellenére egyszer csak meglepetésszerűen mutatkozik eredmény. Pedig ezek a dolgok összetartoznak. Ha elkezdte valakit, ne hagyja abba, amíg az Úr eredményre nem segít! Bizonyára be fog következni!

Május 29. szerda

„És hallék az égből szöveget, a mely ezt mondta nekem: Írd meg: Boldogok a halottak, a kik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.” (Jel 14,13)

A hűségesen végzett munka áldása nem szakad meg a munkás halálával. Az elültetett fa, a jól elkészített tárgy

vagy építmény, a gondosan megírt szöveg, a hittel vallott meggyőződés, bátor kiállítás, a példaadó szülői tevékenység generációkon át termi a maga jó gyümölcsseit. A halál leveszi rólunk a felelősség és a robot terheit, de az áldást és az örömet el nem törölheti.

Május 30. csütörtök

„Nekem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, amíg nappal van: eljön az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.” (Jn 9,4)

Isten úgy alkotta meg a világot, hogy a rendelkezésünkre álló terminus egy része szólhat csupán a munkaidőről, a fennmaradó hányad (esetleg éppen a sikeres tevékenység érdekében) kikapcsolódással és a pihenéssel kell, hogy teljék. Amíg azonban „nappal” van, addig végére kell járni az eltervezett dolgoknak.

Május 31. péntek

„És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mi rajtunk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá nekünk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá!” (Zsolt 90,17)

A hosszú életű, igazán tevékeny Mózes tisztában volt vele, hogy maradandót alkotott, és mégis tudta: utódainak meg kell azt becsülni ahhoz, hogy Isten áldása végigkísérje népe történetét. Nem a mának dolgozunk. Ha a mában tevékenykedünk is, mégis úgy kell mindent véghezvinnünk, hogy ne a pillanatnyi fogyasztást szolgáljuk ki, hanem Isten örökkévaló javait kell előállítanunk. Igen, Urunk, áldd meg minden jó munkánkat, amit örömmel hagyunk utódainkra!

- ig

Móra Ferenc : Anyának

Álmomban az éjszaka
aranykertben jártam.
Aranykertben aranyfán
aranyrigót láttam.
Aranyrigó énekét
a szívembe zártam.

Ahány levél lengedez
szélingatta ágon,
ahány harmatcsepp ragyog
fűszálon, virágon
Édesanyám, fejedre
annyi áldás szálljon.

KIK VAGYUNK?

A metodizmus visszatérése Európába

A misszió évszázadának nevezett XIX. században a metodista egyház missziós tevékenysége is jelentősen fellendült. 1813-ban alakult az angol, 1819-ben az amerikai missziós társaság, amelyek egyre nagyobb eredményeket értek el a tengerentúlon. Az angol társaság elsősorban a Brit Birodalom ázsiai és afrikai gyarmatain fejtett ki jelentősebb tevékenységet, az amerikai társaság inkább Európa protestáns államaira fordította figyelmét, köszönhetően a számos európai bevándorlónak.

A keresztény Európában a misszió nyilvánvalóan nem más egyházak hitvalló tagjainak elhalászására irányult, hanem a kiüresedett egyházi élettől elfordult, kis házi csoportokba visszavonult hívők pásztorolására. A XIX. században a racionalizmus és elvallástalanodás ellenhatásaként sorra alakultak a bibliaolvasó, együtt imádkozó, éneklő „egyházacsokkák” (*ecclesiolák*). Ezek a csoportok különféle szabadegyházakban, többek között a metodistáknál találtak lelki közösségre.

A skandináv államokon kívül jelentős metodista egyházak jöttek létre Németországban, Svájcban, amelyek aztán a kelet-európai misszió kiindulópontjai lettek. A magyarországi metodizmus történetében is fontos szerepet játszó német metodizmus két forrásból fakadt. Georg Müller, egy württembergi mesterember az 1830-as években angliai élményeit elmesélve metodista közösségeket szervezett maga köré. Németországban több száz tagja és számos munkatársa lett a metodista gyülekezeteknek. 1849-től Wilhelm Nast munkatársa, Ludwig Jacoby



Gebhardt Ernst

Brémából kiindulva kezdte megszervezni a metodista gyülekezeteket Németország szerte, majd Svájcban is. A német metodizmus két ága az angliai és az amerikai gyökerről 1897-ben egyesült. Így a kontinens legnagyobb metodista egyháza jött létre. 1858-ban megalapították az első lelkészképző szemináriumot Bré-

mában, amelyben számos lelkészt képeztek a XIX., majd a XX. század során is. Brémában működött az a „Traktátus ház” amely Európa németek lakta vidékein a lelki olvasnivaló biztosította.

A metodizmust kezdetől erős szociális érzékenység, a társadalmi problémák iránti érzékenység jellemezte minden államban. Az egyenlőtlenségek leküzdésére irányuló törekvésük elkötelezetté tett őket a szegények között folytatott munkában, azonban távol kívántak maradni azoktól a mozgalmaktól, amelyek politikai megoldásra törekedtek.

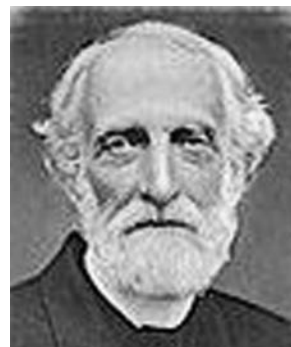
Számukra a diakónia, a gyakorlati segítségnyújtás volt az az út, amelyet a hitük diktált.

1875-ben alakult meg Frankfurtban a Bethánia diakonissza egyesület, a szociális gondoskodást hivatásszerűen vállaló, szakképzett fiatal nők közössége. Árvaházak, kórházak időseket gondozó otthonok létesültek Európa számos városában 1888-ban a metodista egyház is diakonissza egyesületet szervezett. Ezek a német és svájci otthonok lettek később a közép- és kelet-európai diakóniai munka forrásai is. A két világháború között már ezer metodista diakonissza működött Európa németek lakta országaiban.

Hasonlóan komoly társadalmi hatása volt a metodisták által kezdeményezett mértékletességi mozgalomnak, melynek elindítója Ernst Gebhardt lelkész, énekiró volt. A nagyvárosokban, munkások körében folyó alkoholizmus elleni harc a metodista egyház egyik fő missziós területe volt még a XX. században is.

A XIX. század végén Angliában 800 ezer, Európában 65 ezer tagja volt a metodista közösségnek. Az metodizmus elég erőt érzett magában ahhoz, hogy ne csak Európa protestáns, hanem katolikus és ortodox országaiban is megkezdje az evangélium terjesztését. A századfordulóra a misszió elérte Ausztriát, Olaszországot, Magyarországot és Finnországon át Oroszországot is.

*Összeállította: Szabó Ildikó
(www.metegyhaz.hu/probatagok)*



Georg Müller

ANNO

1. Wesley János édes atyja 70 éves korában, miközben Jób könyvéhez magyarázatot irt jobb kezére megbénult úgy, hogy nem tudott vele írni. Dacára, hogy anyagiakban is szűkölködött s még az a baj is érte, nem zúgolódt, hanem Isten segítségével bízva ezeket mondotta: Elvesztettem az egyik munkás kezemet, de hálát adok Istennek, hogy még meg van a másik s hogy most avval tudok majd írni.

Békeharang, a Püspöki Methodista Egyház Közlönye, Budapest, 1924. április 1. XV. évfolyam, 4. szám

2. Hit és cselekedet. Beszélnek, hogy midőn Sir Walter Scott egyszer átvitette magát az egyik skót tavn, észrevette, hogy a révész két evezőt használ; az egyikre rá volt jegyezve „hit”, a másikra „cselekedet”. A nagy költő megkérdezte a révészt e két szó jelentősége felől. „Ezt, Uram meg fogom Önnek mindjárt mutatni,” válaszolta ez. Erre csak az egyik, a „cselekedet” evezőt használta és a csónak körben forgott, azután a „hit” evezőt használta magában és a jármű ismét csak körben forgott; erre mindkét evezőt használni kezdte és a ladik gyorsan futott célja felé. –

E kettőnek állandó összefüggésben kell lenni. Azok, akik csak a keresztény élet evezőjével dolgoznak, nem fognak haladni. Hinni és dolgozni egyidőben kell.

3. Tökéletesség. Egy úr meglátogatta Michel Angelot, aki befejező munkát végzett egyik szobrán. Egy idő múlva újra meglátogatta a művészt és ez még mindig ugyan a mellett a munka mellett volt. Az úr, aki egyúttal barátja is volt, rátekintett a műre és így szólt: „Te nem dolgoztál rajt asemmit, mióta utólszor itt voltam.” – „Tévedsz” viszonzá a szobrász, „ezt a részt itt átdolgoztam, amazt finomabbra csiszoltam. Ezt az arcvonást szelídebbre csináltam és ezt az izmot jobban kiemeltem, ennek az ajaknak több kifejezést adtam és több erőt ennek a tagnak itt”. – „Nagyon helyes” szólt a barátja, „de hát ezek csak csekélységek.” – „Az lehetséges” mondá a mester, „de gondold meg, hogy a tökéletesség csekélységekéből áll és a tökéletesség nem csekélység.” – Ügyelsz-e te, kedves olvasóm, a csekélységek?

Békeharang, Budapest, 1914. március hó 15. V. évfolyam, 6. szám
(Szándékosan hagytuk meg az eredeti írásmódot, szóhasználatot. A Szerk.)

2013. Polgárok Európai Éve

„Nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” Zsidók 13,14

2013. MÁJUS

Május hónap igéje: „Nyisd meg szádat a némáért, a mulandó emberek ügyéért!” Péld 31,8

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely	Isten Fia, aki mennyei polgárból földi polgár lett*	
Május 5. Húsvét után 5. vasárnap	1 Királyok 8,28-30 János 16,23b-27 Jakab 1,22-27	Első hét	Zsidókhöz írt levél 8,1-13 Krisztus a mennyei főpásztor egy új szövetség közbenjárója lett
Május 12. Húsvét után 6. vasárnap	4 Mózes 20,6-13 János 15,26-16,4 1 Péter 4,7-11	Második hét	Zsidókhöz írt levél 9,1-28 Krisztusban lettek a régi szövetség képei valósággá
Május 19. Pünkösd ünnepe	János 4,4-19. 28-30 ApCsel 2,1-13 4 Mózes 11,11-17. 24-25	Harmadik hét	Zsidókhöz írt levél 10,1-14 Krisztus áldozata tett bennünket tökéletessé
Május 26. Szentháromság ünnepe	Máté 28,16-20 Róma 11,33-36 Ézsaiás 6,1-13	Negyedik hét	Zsidókhöz írt levél 10,15-39 Krisztus által tudunk megtisztított szívvel Isten elé járulni

AJÁNLÓ

Könyv

Linda Sue Park: Min mester inasa (A Single Shard)

Kóró, az árva kisfiú, egy 12. századi koreai fazekas faluban él. Egy híd alatt lakik Daruval, a féllábú hajléktalannal, aki magához fogadja. Minden napja, szinte minden perce azzal telik, hogy ételt keres, gyűjtöget kettejük számára. Mindez megváltozik, amikor Min mestert, a falu legkiválóbb (és egyben leglassúbb) fazekasát munka közben meglesi. Kóró rendszeresen visszajár hozzá, és miközben a fazekas gyönyörű korsóit készíti, ő arról álmodik, hogy egy napon majd a korong mellett ülhet. Amikor véletlenül összetöri a mester egyik munkáját, dolgozni kezd nála, hogy a kárt így fizesse meg. Bár a munka sok és kemény, és a mester sem könnyíti meg a dolgát, Kóró tanulni vágyik.

Egy napon magára vállalja, hogy a király udvarába megy, ahol bemutathatja a mester edényeit. A fiú még nem tudja, hogy ez az út az egész életét megváltoztatja majd.



Film

A boldogság nyomában (The Pursuit of Happiness)
Amerikai életrajzi dráma, 2006. Rendező: Gabriele Muccino

A film egy férfiről, Chris Gardner-ről (Will Smith) szól, aki keményen dolgozik családjá boldogságáért. Orvosi műszerrel ügynökösködik, de az üzlet nem megy jól. Adótartozása van, és lakbért sem fizetett egy ideje. Felesége elhagyja, mert már nem bízik abban, hogy a dolgok változhatnak. A férfi azonban ragaszkodik ahhoz, hogy közös gyermekük, az 5 éves Christopher (Jaden Smith) vele maradjon.

Am összecsapnak feje felett a hullámok: az adóhivatal zárolja minden pénzét, hitelkártyáit letiltják, és továbbra sem képes a lakbérre valót összegyűjteni, ezért fiával menhelyeken, nyilvános wc-ben éjszakáznak. Chris azonban nem adja fel. Hisz magában és a fiában, és abban, hogy hite és kitartása eredményeképpen a dolgok egyszer csak jóra fordulnak.

A film megtörtént eseményeket dolgoz fel.

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Mennyit ér a munka, ha lelki?

„Testvér, maga festi az ablakot? – csodálkozott egy beszélgetésre érkező látogató, amikor lelkészét munkán kapta. Majd kisvártatva hozzátette: „habár...az ideje kiadja!”



„Jó magának, lelkész úr, járja a vidéket, legalább lefoglalja magát” – minősítette valaki a misszió fontosságát.



„Mennyit keres, tiszteletes úr?” – érdeklődött a presbiter a lelkészétől. Majd amikor választ kapott kérdésére, így „dicsérte” előljáróját: „Habár nem is tetszik sokat dolgozni.”



A lelkészgyerek „Édesapám munkája” című dolgozatában így vallott: „apukám nem dolgozik, hanem lelkész.”



„Csodálkozom azon, hogy egy ilyen értelmes fiatalember, mint Ön, a lelkészi pályát választotta!” – „bátorította” fiatal barátját egy ügyvéd.



„Mondtam neked, hogy ez szebben imádkozik, mint a rendes pap” – suttozta valaki a kisegyházi lelkész szolgálata közben.



„Meg kellene a gyereket keresztelni, mert a rendes pap nem akarja” – panaszkodott valaki egyházunk egyik lelkészének. Akkor most ki végzi rendesen a munkáját?

Iklódy László, Kisvárd

ÉRDEKESÉG

Találkozó munkakeresőknek a Méltóság Napja Templomban

Az alkalmakat 2011 májusa óta olyan kispesti munkanélküliek látogatják, akik esetleges oktatási problémáik miatt is segítségre szorulhatnak az álláskeresésben. A kezdeményezés abból a felismerésből született, hogy amíg a nyugati országokban már hat hónap munkanélküliség után pszichológus foglalkozik az érintettekkel, addig nálunk nem biztos, hogy megkapják a szükséges lelki vagy gyakorlati támogatást. Minden szerdán hat órától tehát konkrét munkakeresési és jogi kérdések, szociális problémák megoldására kerül sor, a beszélgetéseken keresztül nyújtott lelki támasz mellett.

-ikljan

RÍMELŐ

Dsida Jenő
Az uccaseprő

Hajnal. Dudolva ballagok
hazafelé sok apró-cseprő
dallal szívemben. Rámköszönsz,
te szegény, piszkos uccaseprő.
Oly tisztességtudón köszönsz,
míg körülted porzik a reggel:
egyszerre csordultig telek
alázattal és szeretettel.
Megállok s elnézem soká
zsíros, barázdás arcodat,
gémberedett, nagy kezedet,
torzonborz, sárga bajszodat
fölötte a pálinka-gőzzel.
...őt látom most, a mennyeit
benned, ó rongyos uccaseprő,
ki sepred a föld szennyeit,
ki világ bűnét elveszed
és jó vagy minden emberekhez...
Testvér, ha az üdvösségre jutsz,
rólam el ne feledkezz!



Iványi Tiborné
Magvetés

Isteni kéz szórta a szélbe,
És odahullt a mesgyeszélre.
Töretlen volt a föld alatta:
Égi madár mohón felkapta.

Isteni kéz szórta a szélbe,
S köves talajba hullt. Gyökerke
Futott sebtén a satnya földbe.
Kikelt – de a nap felpörzsölte.

Isteni kéz szórta a szélbe...
Behullott gyom, tövis közébe.
Hol szép reménnyel felpezsdült, ott a
Gaz is kisarjadt. Megfojtotta.

Isteni kéz szórta a szélbe...
Jó földbe hullt, szántott, kövérbe,
És önmagát megsokszorozta
Hatvan-, harminc- és százszorosra.

Szívem, Istennek szántóföldje,
Hivatásod hűséggel töltsd be,
Hogy telt kalászként, majd a gazda,
Élted csűrérébe takarhassa.

